

Konceptualno rješenje centralnog parka u naselju Novo Brestje u Zagrebu

Kontent, Lara

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Agriculture / Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:204:405815>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-21**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Agriculture University of Zagreb](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AGRONOMSKI FAKULTET

**KONCEPTUALNO RJEŠENJE CENTRALNOG PARKA U
NASELJU NOVO BRESTJE U ZAGREBU**

ZAVRŠNI RAD

Lara Kontent

Zagreb, srpanj, 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AGRONOMSKI FAKULTET

Preddiplomski studij:
Krajobrazna arhitektura

**KONCEPTUALNO RJEŠENJE CENTRALNOG PARKA U
NASELJU NOVO BRESTJE U ZAGREBU**

ZAVRŠNI RAD

Lara Kontent

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Petra Pereković

Zagreb, srpanj, 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AGRONOMSKI FAKULTET

IZJAVA STUDENTA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, **Lara Kontent**, JMBAG 0178126281, izjavljujem da sam samostalno izradila/izradio završni rad pod naslovom:

KONCEPTUALNO RJEŠENJE CENTRALNOG PARKA U NASELJU NOVO BRESTJE U ZAGREBU

Svojim potpisom jamčim:

- da sam jedina autorica/jedini autor ovoga završnog rada;
- da su svi korišteni izvori literature, kako objavljeni tako i neobjavljeni, adekvatno citirani ili parafrazirani, te popisani u literaturi na kraju rada;
- da ovaj završni rad ne sadrži dijelove radova predanih na Agronomskom fakultetu ili drugim ustanovama visokog obrazovanja radi završetka sveučilišnog ili stručnog studija;
- da je elektronička verzija ovoga završnog rada identična tiskanoj koju je odobrio mentor;
- da sam upoznata/upoznat s odredbama Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu (Čl. 19).

U Zagrebu, dana _____

Potpis studenta / studentice

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AGRONOMSKI FAKULTET**

IZVJEŠĆE

O OCJENI I OBRANI ZAVRŠNOG RADA

Završni rad studentice **Lara Kontent**, JMBAG 0178126281, naslova

KONCEPTUALNO RJEŠENJE CENTRALNOG PARKA U NASELJU NOVO BRESTJE U ZAGREBU

mentor je ocijenio ocjenom _____.

Završni rad obranjen je dana _____ pred povjerenstvom koje je prezentaciju ocijenilo ocjenom _____, te je student/ica postigao/la ukupnu ocjenu

_____.

Povjerenstvo:

potpisi:

1. Izv. prof. dr. sc. Petra Pereković mentor

2. _____ član

3. _____ član

Zahvala

Zahvaljujem se mentorici izv. prof. dr. sc. Petra Pereković koja me proteklih nekoliko semestara puno naučila. Profesorice, hvala Vam na ukazanom povjerenju i što ste me primili pod svoje mentorstvo. Rad s Vama oduvijek je ugodan i stalno ste me poticali da neprestano radim i dajem sve od sebe.

Veliku zahvalu posvećujem svojoj obitelji: mami Jadranki, tati Darku i sestri Tei. Oduvijek su mi najveća podrška i uz njih se nikada nisam osjećala samom. Nikada nisu odustali od mene, unatoč mojim brojnim neuspjesima tijekom mog fizičkog, ali i psihičkog rasta, koji traje i dan danas. I hvala tati i seki za nekoliko neispavanih noći kada su mi pomagali sa maketama. Hvala mami što me „održavala na životu“ prilikom jedne od najkompleksnijih predaja iz Krajobrazne tehnike. Hvala mojim bakama, Katici i Marici, i ujaku Zdravku. Sve u svemu, hvala vam za divan dom.

Zahvaljujem se svojim vjernim i odličnim prijateljima i najmilijima: Pavao Andrašec, Laura Mijić, Anamarija Zokić, Lana Gardaš, Anabel Musollaj. Veselim se našoj uspješnoj budućnosti iz raznih polja znanosti. Od srca Vam se zahvaljujem što ste mi pokazali kako je to imati prave prijatelje, što uvijek mogu računati na vas, što se iznimno veselite mojih uspjesima i što mi pomažete ublažiti padove. Pavao, iako nisi dugo u mom životu, osjećam se kao da te znam oduvijek. Hvala na nestvarnim uspomnama, koje ću zauvijek pamtit. Hvala što uvijek vjeruješ u mene. Zbog tebe postajem bolja osoba. Laura, hvala što, unatoč našoj često i velikoj udaljenosti i dalje pokazuješ da ti je stalo do našeg prijateljstva. Hvala na stvorenim zabavnim i divnim uspomnama, što si uvijek uz mene i što smo puno toga prošle skupa. Ana, hvala što te znam već godinama i ostala si uz mene. Možemo pričati o svemu, od osobnih problema do važnih životnih pitanja. Hvala ti na bezbrojnim lijepim sjećanjima i što me uvijek nasmijavaš. Lana, hvala što si otvorena prema svemu i što pokazuješ kako si dobra prijateljica od ranih faza našeg druženja. Veselim se s tobom izgraditi još mnoga sjećanja. Anabel, hvala na dugogodišnjem prijateljstvu, svim iskustvima, fotografiranju i dobroj zabavi i svim tvojim videima koji su me uvijek oraspoložili.

Hvala ostatku profesora te ostalim kolegicama i kolegama na dijeljenju znanja i nesebičnoj pomoći kada god je ona bila potrebna. Posebice kolegici i jako dobroj prijateljici Isabelli Margeti, koja je od prvog dana nastave uz mene. Vrijeme nas je sve više i više zbližilo, tragikomične scene prilikom izrade radova za skorbu predaju i međusobno pomaganje neću zaboraviti. Jedva čekam da se tome smijemo jednoga dana. Hvala i svim mojim najmilijima, kojih više nema na Zemlji. Svi ste mi se urezali u sjećanja iz djetinjstva. I dalje mislim na vas, svaku noć prije spavanja. Neizmjereno mi je da drago ste svi vi dio mog života. Iz dubine mog srca. Bez vas ne bih bila to što jesam.

Sadržaj

1. Uvod	1
1.2. Problemi rada	2
1.3. Ciljevi rada	2
1.4. Metode rada.....	2
2. Inventarizacija i analiza šireg prostornog obuhvata	3
2.1. Novo Brestje u prostorno-planskoj dokumentaciji	3
2.2. Urbanistički smještaj i opća obilježja	4
2.3. Promet, pješačke i biciklističke veze	5
2.4. Zelene površine	7
2.5. Društveni, ugostiteljsko-uslužni, vjerski, obrazovni, rekreacijski sadržaji	8
3. Inventarizacija i analiza užeg prostornog obuhvata.....	10
3.1. Slika naselja i prostorni identitet.....	10
3.2. Promet.....	11
3.2.1. Ulazi u naselje	11
3.2.2. Parkirališta	11
3.2.3. Javni gradski promet.....	12
3.3. Društveno-socijalni, obrazovni, ugostiteljsko-uslužni, sportsko rekreacijski, vjerski i kozmetički sadržaji	13
3.4. Zelene površine	13
3.4.1. Privatne zelene površine	14
3.4.2. Poluprivatne zelene površine	14
3.4.3. Javne zelene površine.....	16
3.5. Stanovništvo	21
4. Smjernice za oblikovanje otvorenih zelenih površina.....	23

4.1. Filozofija rješenja.....	23
4.2. Smjernice oblikovanja	23
4.2.1. Javna zelena površina 1 (ZP 1)	24
4.2.2. Javna zelena površina 2 (ZP 2)	24
4.2.3. Javna zelena površina 3 (ZP 3)	25
4.2.4. Javna zelena površina 4 (ZP 4)	25
4.2.5. Javna zelena površina 5 (ZP 5)	25
4.2.6. Javna zelena površina 6 (ZP 6)	26
4.2.7. Javna zelena površina 7 (ZP 7)	26
5. Konceptualno rješenje centralnog parka naselja	28
5.1. Opis konceptualnog rješenja	28
6. Zaključak	32
7. Literatura	33
8. Prilozi	34
Životopis	

Sažetak

Završnog rada studentice **Lare Kontent**, naslova

Konceptualno rješenje centralnog parka u naselju Novo Brestje u Zagrebu

Unutar ovoga rada utvrđene su smjernice za revitalizaciju javnih zelenih prostora Novog Brestja i preispitana je mogućnost njihovog povezivanja u zeleni sustav naselja. Kao krajnji cilj rada formiran je prijedlog konceptualnog rješenja centralnog parka naselja. U svrhu izrade tih ciljeva provedene su terenske opservacije, tematske inventarizacije i višekriterijske analize šireg i užeg područja rada. Na temelju tih podataka predložene su smjernice za uređenje zelene infrastrukture naselja te zahvati uređenja potrebni za aktivaciju prostora i stvaranje prostornog identiteta. Predložene su smjernice za poboljšanje pješačke i biciklističke povezanosti sa zelenim površinama te je generiran širi spektar aktivnosti i ambijenata naselja. Predloženim konceptualnim rješenjem centralnog parka postigao se prepoznatljiv i ugodan ambijent s dinamičnom izmjenom aktivnih i pasivnih sadržaja. Predložen je novi, unaprijeđeni identitet naselja Novo Brestje, kao primjer mogućih pozitivnih promjena zagrebačkih stambenih četvrti.

Ključne riječi: konceptualno rješenje parka, Novo Brestje, revitalizacija, smjernice

Summary

Of the final work - student **Lara Kontent**, entitled

Conceptual solution of the central park in Novo Brestje in Zagreb

Within this paper, guidelines for the revitalization of public green spaces in Novo Brestje were established and the possibility of connecting them into the green system of the settlement was reviewed. As the final goal of the paper, a proposal for a conceptual solution of the central park of the settlement was formed. For the purpose of creating these goals, field observations, thematic inventories and multi-criteria analyzes of the wider and narrower areas of work were carried out. On the basis of these data, guidelines were proposed for the arrangement of the green infrastructure of the settlement, as well as the arrangements necessary for the activation of the space and the creation of a spatial identity. Guidelines were proposed for improving pedestrian and bicycle connections with green areas, and a wider spectrum of activities and surroundings of the neighborhood was generated. The proposed conceptual solution of the central park achieved a recognizable and pleasant ambience with a dynamic change of active and passive contents. A new, improved identity of the Novo Brestje neighborhood was proposed, as an example of possible positive changes in Zagreb's residential districts.

Keywords: conceptual solution of the park, Novo Brestje, revitalization, guidelines

1. Uvod

U naselju Novo Brestje nalazi se nekoliko velikih zelenih površina, na kojima je jako uočljiv nedostatak krajobraznog oblikovanja i količine sadržaja za mnogobrojne korisnike tih prostora. Uzevši u obzir širu sliku naselja te njezinom analizom, vidljiv je manjak potrebnog sadržaja i kvalitetno uređenih parkovnih površina. Bogatstvo prirode očituje se kroz cijelo naselje i na neki način je jedno od glavnih posebnosti cijelog naselja, jer se malo naselja u cijelom gradu Zagrebu može „pohvaliti“ s popriličnim brojem oblikovanih i funkcionalnih zelenih, a ne betonskih površina.

Tako je predmet ovog rada rješavanje postojeće prostorne problematike, nudeći smjernice za daljnji razvoj, krajobrazno oblikovanje te uređenje tih istih površina, ali i izrada konceptualnog rješenja jedne zelene površine, koja je trenutno najviše u upotrebi sa strane stanovnika naselja i ostalih korisnika prostora. Uz dobru prometnu povezanost, povoljan geografski smještaj i promišljeno pridodavanje sadržaja za širok korisnika svih dobi, moguće je postići aktivaciju prostora pomoću smjernica za pronalazak inovativnih (i funkcionalnih i estetski privlačnih) rješenja, koja bi nudila kvalitetnu povezanost i s ostalim okolnim naseljima.

Postoji interes i želja za stvaranjem atraktivnog sadržaja, koji će privlačiti korisnike kroz gotovo cijelu godinu. Poduzimanjem potrebnih mjera pojavljuje se veliki potencijal za pridodavanjem naselju novog, većeg prostornog značaja i na taj način obogatiti identitet naselja. Za ostvarivanje ciljeva ključno je ustanoviti najveće potencijalne mogućnosti unaprjeđenja i revitalizacije prostora, kako bi on postao kompletirana, urbana jedinica, u isto vrijeme dobro povezana i sa širim obuhvatom. Važno je ostvariti scenarij gdje ljudi, koji nisu nužno stanovnici naselja, primjećuju posebnost prostora – kvalitetno integriran širok spektar sadržaja u karakter postojećeg krajobraza. Također je ključno stvaranje renovacijskog plana zelenih zona naselja, koji će dati odgovor na pitanje: Kakve sve promjene i unaprjeđenja je potrebno unijeti u otvorene površine, kako bi one zadržale svoj identitet, ali istovremeno bile prilagođene stanovnicima naselja?

Kao što je već spomenuto, najveći postotak ljudi, koji stanuju u Novom Brestju, tvore obitelji s djecom. Unatoč postojećim dječjim igralištima: na parceli osnovne škole, vrtića i dva manja dječja igrališta sa jako jednostavnim, kataloškim spravama, osjeća se velika praznina u sadržaju. Takve vrste igrališta karakteristične su za sva ostala naselja u gradu Zagrebu pa je upravo zbog toga (i zbog obogaćivanja duha naselja) nužno naglasiti kvalitetu krajobraza i u njega integrirati sadržaje za igru, a ne te iste sadržaje u njega, kako se to do sada činilo. Time se čini daljnja šteta i skreće se pozornost s prirodnih i razvojnih mogućnosti i obilježja zelenih površina.

1.2. Problemi rada

Najveći problem prostora očituje se u neiskorištenom potencijalu otvorenih i zelenih površina kojeg prostor naselja pruža. U otvorenim a posebice zelenim površinama primjetan je nedostatak rekreacijskih, boravišnih i igrališnih sadržaja što ih čini gotovo neprimjetnim stanovnicima naselja. Problematiku stvaraju i nedovoljno održavani dijelovi zelenih površina, koji dodatno odbijaju stanovnike od boravka u njima. Otvorene površine naselja stoga nisu kvalitetno integrirane u urbani život naselja, njihov ambijentalan karakter biva neiskorišten i zanemaren, a ukupna slika naselja ostaje bez vidljive prepoznatljivosti i originalnosti.

1.3. Ciljevi rada

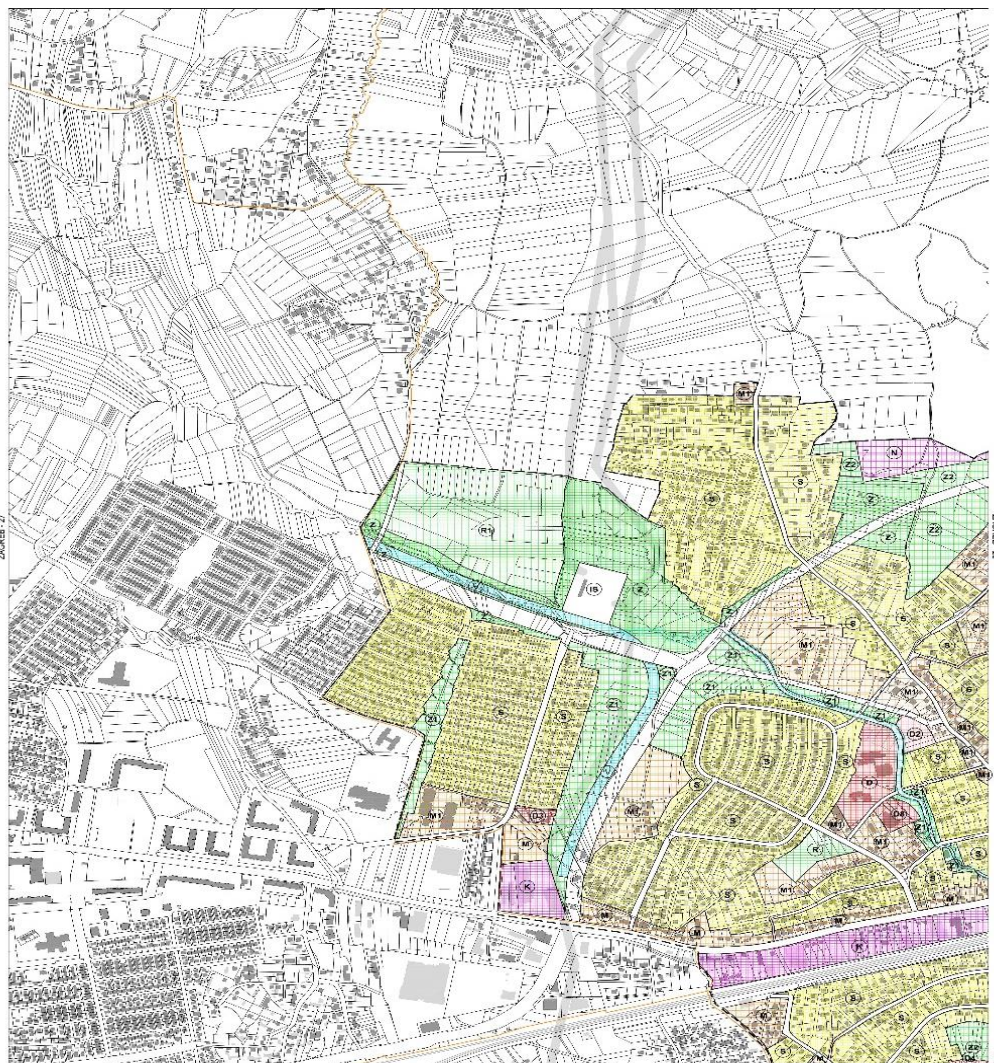
U radu će se utvrditi postojeća urbanistička, društvena i krajobrazna obilježja otvorenih površina naselja te će se utvrditi potencijali i ograničenja krajobraznog uređenja prostora. Temeljem tih podataka determinirati će se sadržaji i komponente poboljšanja otvorenih površina naselja, predviđet će se koja bi površina bila povoljna za pojedini sadržaj te će se formirati smjernice za uređenja naselja kao jedinstvene krajobrazne cjeline. Krajnji cilj rada je formirati konceptualno krajobrazno rješenje „centralne“ parkovne površine u naselju Novo Brestje.

1.4. Metode rada

Metodologija rada uključuje terenski obilazak otvorenih površina naselja te prethodno proučavanje dostupne literature. To uključuje pregled znanstvenih i stručnih članaka te drugih publikacija, kao i pregled prostorno planske dokumentacije vezane za zadani obuhvat (uključujući i širi i užu obuhvat naselja). Terenskim obilaskom i opservacijama utvrditi će se i zabilježiti postojeće stanje otvorenih površina. Dodatnim inventarizacijama i višekriterijskim analizama utvrditi će se osnovne prostorne i krajobrazne značajke otvorenih površina. Koristeći se time, ali i rezultatima inventarizacija i analiza šireg i užeg obuhvata definirati će se smjernice za krajobrazno uređenje i unaprjeđenje svih otvorenih površina naselja te će se predložiti konceptualno krajobrazno rješenje najfrekventnije zelene površine naselja. Alati koji će se koristiti u spomenutim radnjama su Geoportal, GUP (Generalni urbanistički plan) i i DOF (Digitalni ortofoto). Nadalje, kod izrade grafičkih priloga, koristiti će se i *softwareski* programi AutoCAD, Photoshop i Paint Tool SAI.

2. Inventarizacija i analiza šireg prostornog obuhvata

2.1. Novo Brestje u prostorno-planskoj dokumentaciji

Sl. 1: Kartografski prikaz korištenja i namjene prema GUP-u Seseva (izmjene i dopune 2015.)

Izvor: [GUP SES NAMJENA USVOJENO.pdf \(zagreb.hr\)](#)

Prema Generalnom urbanističkom planu Seseva (izmjene i dopune 2015.), prostor Novog Brestja definiran je većinski kao područje stambene namjene (oznaka *S*). U nešto manjem postotku sjeveroistočni dio spada u javnu i društvenu namjenu (oznaka *M*, manji dio u vjersku namjenu – *M8*). Na njegovom najjužnijem dijelu prevladava pojas poslovne gospodarske namjene (oznaka *K*). U samom središtu naselja smještena je površina sportsko-rekreacijske namjene (oznaka *R*), a na njegovoj zapadnoj i sjevernoj strani ističu se zone javnih parkovnih zelenih površina (oznaka *Z1*).

Prostornim odrednicama definirano je kako su, prema članku 69. (*Prikaz odluke o izmjenama i dopuna o donošenju GUP-a Seseveta, Službeni glasnik 14/3, 17/06, 1/09 i 7/13, 2014. godina.*) parkovi susjedstva funkcionalna cjelina sa susjedstvom. Njihova je površina određena brojem stanovnika, a opremanje parkovne površine prilagođeno je dobnim skupinama korisnika (dječja igrališta, rekreativne površine). Oblikuju se pretežito visokom vegetacijom i trebaju zadovoljiti potrebe boravka, odmora i šetnje stanovnika iz susjedstva.

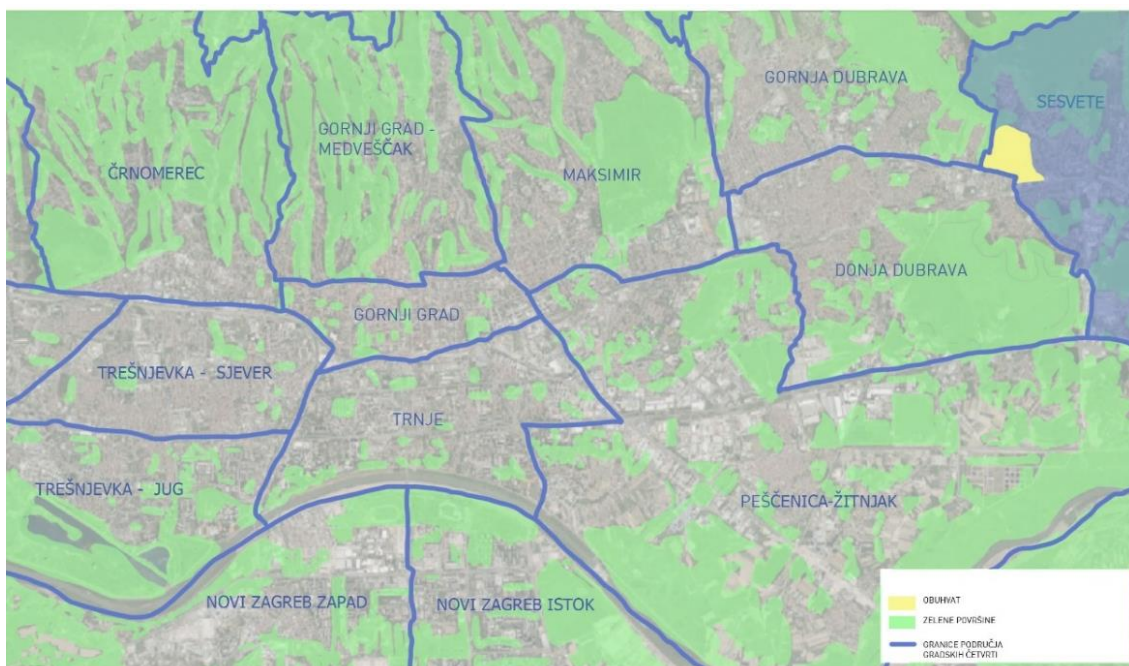
Za parkove susjedstva potrebno je izraditi cjelovito prostorno i hortikulturno rješenje na temelju kojega se uređuju parkovne površine, pješački putevi, biciklističke staze, sadržaji i oprema parka, te iznimno, grade građevine. U parkovima susjedstva mogu se graditi samo paviljoni, sjenice i dječja igrališta. Također je definirano kako su javni parkovi (članak 15., Prikaz izmjena i dopuna odluke o donošenju generalnog urbanističkog plana Seseveta) javni neizgrađeni prostori namijenjeni odmoru te šetnji građana. Njihovo oblikovanje naglašeno je planski raspoređenom vegetacijom i sadržajima temeljno ekoloških i estetskih obilježja. Nužno je provesti funkcionalno oblikovanje parka, koje određuje prirodne karakteristike prostora i potrebe za formiranjem ekološko, edukativno estetskih i rekreativnih površina.

Bitnu stavku čini navođenje mogućnosti uređivanja i gradnje biciklističkih staza i traka, te pješačkih površina na površinama svih namjena (članak 37a., Prikaz izmjena i dopuna odluke o donošenju generalnog urbanističkog plana Seseveta), jer su te komunikacije od velikog značaja za povezivanje javnih zelenih površina. Važno je poštivanje pravila da nogostupi i pješački putovi moraju biti dovoljne širine, koja ne bi, u pravilu, trebala biti uža od od 1,5 m. (članak 42., Prikaz izmjena i dopuna odluke o donošenju generalnog urbanističkog plana Seseveta).

2.2. Urbanistički smještaj i opća obilježja

Naselje Novo Brestje smješteno je na istočnoj granici grada Zagreba sa Sesevetama, a zajedno s Dubcem (koji se nalazi zapadno od Novog Brestja) označava početak poznatog istočnog produžetka Zagreba - Seseveta. Sjevernim i istočnim dijelom pruža se dugački potez potoka Reke, koji tvori jasnu prirodnu granicu između Starog i Novog Brestja. Južno je njegova granica definirana željezničkim prugama (odnosno željezničkim prometom), a zapadno graniči sa susjednim naseljem - Dubec. Prevladavajući tip gradnje u naselju čine samostojeće jednoobiteljske (na nekim mjestima i višeobiteljske) kuće s vlastitim dvorištem, no i dvojne obiteljske kuće.

Ukupnom površinom od cca. 72,31 ha područje naselja ne ističe se svojom veličinom, ali zato njegovu posebnost čine: geografska lokacija, prometna infrastruktura, vegetacijski aspekti, bogatstvo zelenih površina, širok raspon vrsta stanovnika i postojeći sadržaj, kojeg je potrebno nadopuniti kako bi se kvaliteta života cijelog naselja podigla na višu razinu.

Sl. 2: Smještaj Novog Brestja unutar grada Zagreba

Korišteno kao podloga: [Karta \(zagreb.hr\)](http://Karta(zagreb.hr))

2.3. Promet, pješačke i biciklističke veze

Samim jugom naselja prolazi Zagrebačka cesta, koja je zapravo nastavak jedne od najprometnijih prometnica u cijelome gradu – ulica kneza Branimira. Preko Zagrebačke ceste otvara se nekoliko ulaza u naselje, a trenutno je u procesu realizacije i produženje ulice kneza Branimira, koja će prolaziti kroz zapadni dio naselja i njegovu ujedno najveću zelenu površinu te se protezati sve do Brestovečke ceste (Sesvete). Promet se dijeli na pješačko kolni i motorno cestovni, a cestovni se još dijeli na automobilski i javni gradski prijevoz. Cijela površina šireg obuhvata ispunjena je dovoljno širokim nogostupima za kretanje pješaka. Nogostupi upotpunjuju sve prostore, na kojima se veliki broj pješaka kreće, i zajedno tvore mrežu izuzetno kvalitetne pješačke povezanosti.

Već spomenuta Zagrebačka cesta ima velik značaj, zbog spajanja Novog Brestja sa samim centrom Sesveta, lociranom prema istoku. S obzirom na činjenicu kako taj dio Sesvetama sa svim svojim sadržajima tvori veliku, ali ujedno i najbliže smještenu, zonu gravitacijskih točaka stanovnika, izuzetno je potrebna ta brza cestovna komunikacija između naselja i te zone. Cesta je kroz gotovo cijeli dan izuzetno visokog intenziteta prometa za korisnike automobila.

Zapadno se Zagrebačka cesta grana u ulicu kneza Branimira i aveniju Dubrava, obje izuzetne važnosti za povezanost Novog Brestja sa centrom grada. Karakteristično je kako su obje poprilično visokog intenziteta prometa rijekom ranojutarnjih i popodnevnih sati, kada većina ljudi odlazi na posao ili kući. Zbog manje količine semafora i više maksimalno dozvoljene brzine

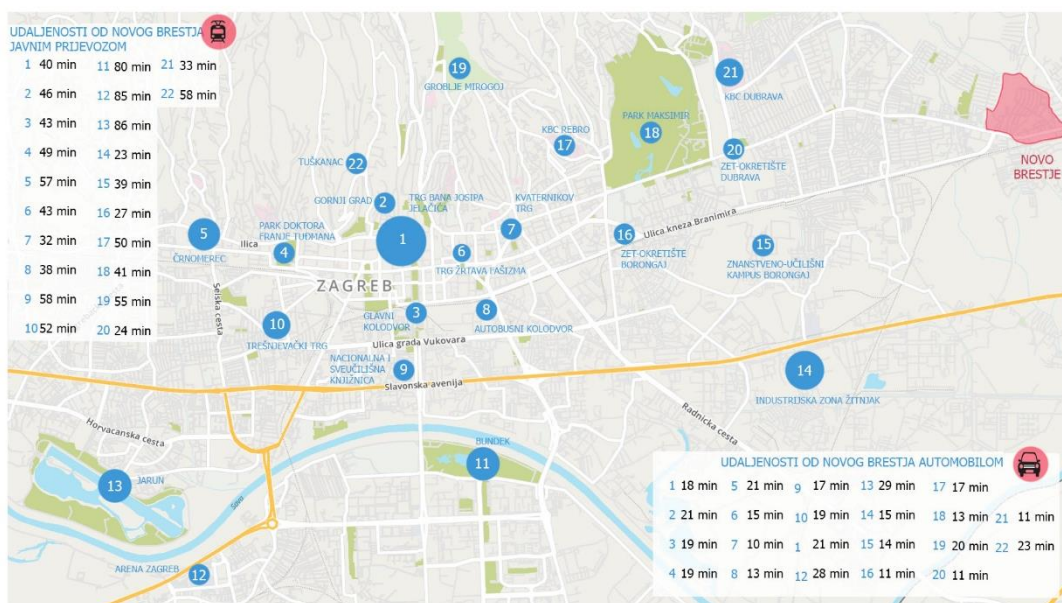
vožnje, ulica kneza Branimira malo je više korištena od strane stanovnika Novog Brestja. Generalno gledajući, cestovni promet u okolini naselja dobro je razvijen. Jedinu problematiku stvaraju česte gužve tijekom ranih popodnevnih sati, ali unatoč tome je regulacija prometa kvalitetna.

Javni gradski promet ima veliku ulogu u dnevnim kretanjima stanovnika cijelog grada Zagreba pa je tako i izuzetno važan za stanovnike Novog Brestja. Pod javni gradski promet spadaju tramvajski, autobusni i vlakovni promet. Avenijom Dubrava, od okretišta Dubec pa prema centru proteže se snažan pravac tramvajskih tračnica. S druge strane, na ulici kneza Branimira uz automobilske ističe se javni autobusni promet, gdje prometuju linije Zagrebačkog električnog tramvaja 269 i 231. Autobusni prijevoz proširen je i prema istoku (Sesvetama). I tramvajski i autobusni promet u velikoj mjeri koriste stanovnici Novog Brestja, uključujući gotovo sve dobne skupine. No veliku problematiku stvara nepoštivanje rasporeda vožnje i povremeni kvarovi, posebice autobusa. Posebno često autobus ZET-a 212, koji direktno povezuje Dubec i Novo Brestje sa centrom Sesveta, gotovo svakodnevno i to po nekoliko puta preskače vozni red.

Vlakovni javni prijevoz je poprilično pouzdan, često pouzdaniji od tramvajskog i autobusnog prijevoza iako se kod njega javljaju mnogobrojna kašnjenja i izmjene u rasporedu vožnje. Povezuje Novo Brestje sa Sesvetama, ali i svim mjestima istočnije od Sesveta poput Sesvetskog Kraljevca, Dugog Sela i sl. Brzina ovog oblika prometa njegova je glavna pozitivna karakteristika i omogućuje brzo s malo zaustavljanja po putu.

Kao dodatna kategorija ističe se biciklistički promet. Nije jako razgranat, odnosno zastupljen u širem obuhvatu oko Novog Brestja, ali predstavlja kvalitetnu opciju za rekreacijsku aktivnost. Biciklistička staza proteže se zapadno, prema centru grada duž ulice kneza Branimira i avenije Dubrave. Smještene su na nogostupu, biciklistička staza na ulici kneza Branimira je dvosmjerna, dok je ona na aveniji Dubrava malo drugačije izvedena. Na sjevernom nogostupu prometnice smještena je staza sa smjerom kretanja prema zapadu, a prelaskom preko pješačkog prelaza kod okretišta Dubec ona se „vraća“ nazad prema istoku i spaja na onu stazu na ulici kneza Branimira. Problematika je velika izlizanost boja biciklističkih staza. Teško je uočiti kuda se ona proteže na pojedinim dijelovima i to može uzrokovati nesreću i za pješake i za bicikliste.

Zaključak je, unatoč prvotnom dojmu, kako je naselje, u najmanju ruku, potpuno odvojeno od urbanog centra grada, naselje je spoj ugodne udaljenosti od užurbanog centra i spokojne atmosfere, dok zadržava blisku vezu sa najznačajnijim dijelovima centra. A razlog koji tome prinosi je kvalitetna mreža isprepletenih cestovnih pravaca i tračnica. Lokacijski je ovaj dio predgrađa pogodno smješten, vrlo dobro prometno povezan (automobilskim, željezničkim i javnim prijevozom) sa užim centrom grada Zagreba.

Sl. 3 Udaljenosti Novog Brestja do najznačajnijih gravitacijskih točaka Zagreba

Korišteno kao podloga: <https://www.mapquest.com/>

2.4. Zelene površine

Pored dobro artikulirane prometne mreže, veliku vrijednost i bogatstvo ovog područja podiže kvantiteta i kvaliteta zelenih površina svih tipova (privatne, poluprivatne i javne). Uzevši u obzir širu sliku Zagreba, odnosno sve javne zelene površine grada, moguća je izrada podjele dva tipa površina (podjela po obliku): pravilne/geometrijske površine te neformalne/organske površine. Sa sjevera se spuštaju longitudinalni, organični „prsti“ sa Sljemena, dok prema centru zelene površine poprimaju poprilično geometrijski pravilne forme. Krećući se prema krajnjem zapadu, ali i istoku grada, dolazi do kombinacije tih dvaju tipova. Pojavljuju se javne zelene površine livada ili šuma, koje formiraju organične zakrpe u krajobrazu, a zelene površine u najvećoj blizini stambenih dijelova su (ne)pravilne geometrijske osnove.

U naselju prevladavaju mnogokutni, nepravilni zeleni potezi visoko potencijalnih dijelova krajobrazu, koji su sa svojim geološkim i klimatološkim uvjetima pogodni za širok spektar aktivnih i pasivnih aktivnosti za sve tipove korisnika, za koje se pojedini prostori namjene. Širi obuhvat ispunjen je s nekoliko većih zelenih površina. Najviše se ističe šuma Sesvete na sjeveru i sjeveroistoku iznad naselja. Za okvirnih 15 minuta šetnje iz Novog Brestja dolazi se do šume ispunjene stazama i mirnim ambijentom, pogodnim za rekreaciju i šetanje. Kroz tu šumu dolazi se do dugačkog sesvetskog koridora uz potok Vuger. Taj longitudinalni potez ispunjen je dugačkom šetnicom uz tekućicu, koja pridodaje vrijednosti ambijenta i ugođaju, te mnogobrojnim sadržajem u obliku sportskog sadržaja i dječje igre. Poprilično je važan i prostor malo zapadnije od Novog Brestja, lociran u Dupcu, oko osnovne škole Antuna Mihanovića. Zelena površina ispunjena obiljem stabala i sadržaja za djecu, boravišnim zonama, ali i psećim parkom, tvori izuzetno kvalitetnu javnu površinu, udaljenu pješke otprilike 20 minuta. Sve

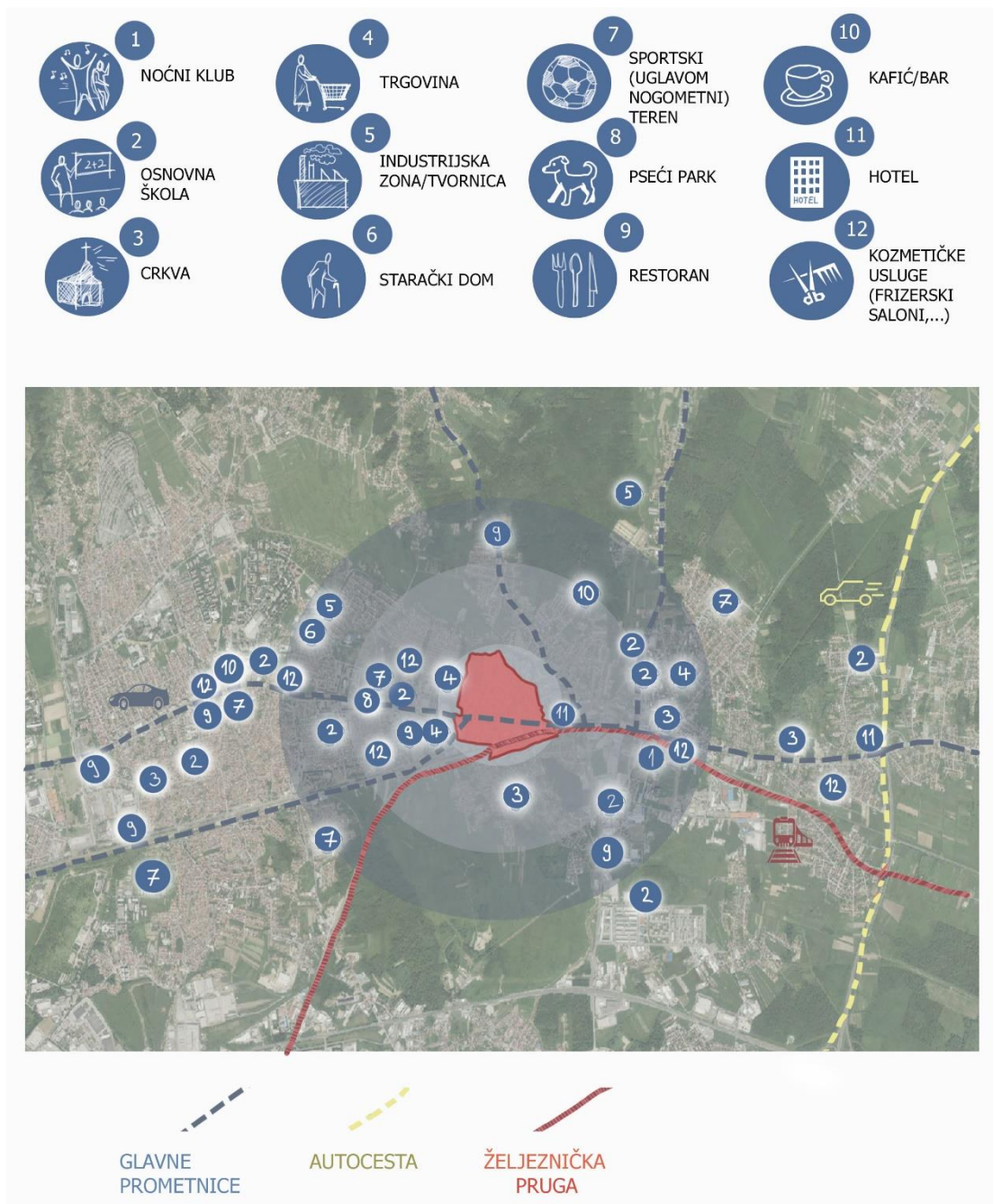
nabrojane okolne zelene površine šireg obuhvata lako i brzo su pristupačne i čine kvalitetne pojedinačne cjeline.

2.5. Društveni, ugostiteljsko-uslužni, vjerski, obrazovni, rekreacijski sadržaji

Vrlo širok i širok obuhvat oko projektnog obuhvata ispunjen je raznovrsnim i mnogobrojnim: gospodarsko-uslužnim, društvenim, obrazovni, vjerskim, rekreacijskim i obrazovnim sadržajem. U radijusu unutar 1500 metara, gledajući od središta naselja, najviše prevladava obrazovni sadržaj (OŠ Brestje, OŠ Antuna Mihanovića, OŠ Luka Sesvete, OŠ Sesvetska Sopnica OŠ Antuna Branka Šimića), ali u popriličan broj trgovina hrane i miješane robe. U samom naselju nalaze se dvije male trgovine, a pravcem prema tramvajskom okretištu Dubec, nalaze se čak četiri veće trgovine različitih trgovačkih lanaca.

Kao bitan društveni aspekt šireg obuhvata, gusti sklop velikog broja kafića i barova okružuje Novo Brestje. Najkoncentriranije su pozicionirani prvotno prema istoku, u samom centru Sesveta i sjevernije, prateći Kašinsku cestu, jedan od prometnijih cestovnih puteva Sesveta. No, širok raspon kafića i barova također se kreće u suprotnom smjeru, prema zapadu, odnosno prema središtu grada, u naseljima Retkovec i Gornja Dubrava (mnogo ih je uz Dankovečku ulicu). Nekoliko kafića u Sesvetama noću imaju ulogu noćnog kluba, što je jedan od bitnih zabavnih sadržaja za mlade iz okolnog područja.

U malo širem radijusu, koji iznosi cca. 2200 metara od centra Novog Brestja, smješteno je nekoliko vjerskih objekata (Crkva Dobrog Pastira u obuhvatu naselja, Crkva Blažene Djevice Marije Anđeoske u Sesvetskoj Sopnici, Crkva Svih Svetih u Sesvetama te Crkva sv. Pavla Apostola u Retkovcu). Ističe se pseći park u Dupcu, što pruža mnogobrojnim vlasnicima pasa mogućnost zabavnog provođenja vremena sa svojim kućnim ljubimcem, ali i druženje s ostalim korisnicima. Kao još jedan od široko rasprostranjenih sadržaja predstavljaju kozmetički, odnosno u najvećoj mjeri – frizerski saloni. Širi obuhvat može s pohvaliti s nekoliko ugostiteljskih restorana, dok se u nešto većem broju šire sportski sadržaji. Oni su smješteni malo dalje od Novog Brestja, no i dalje su na pristupačnoj udaljenosti, koja vremenski ne sprječava korisnike od korištenja tih sportsko-rekreacijskih površina, zato što su, kao što je već spomenuto, odlično povezani razgranatom, prometnom mrežom. Ove površine najvećim udjelom čine nogometni tereni, to jest klubovi, ali i teretane, fitness centri te biciklističke staze, koje se protežu duž ulice kneza Branimira, ali i preko Avenije Dubrava.

Sl. 4: Dostupni sadržaj u širem obuhvatu oko Novog Brestja

Korišteno kao podloga: <https://geoportal.zagreb.hr/Karta>

3. Inventarizacija i analiza užeg prostornog obuhvata

3.1. Slika naselja i prostorni identitet

Povijest naselja proteže se od oko 1862. godine (Malić, 1969.), kada su svega nekoliko zona naselja bile naseljene. Do druge polovice 19. stoljeća, naselje se postepeno širilo, prvotno od najsjevernijeg dijela naselja, pa prema jugu i istoku. Krajem 19. stoljeća Brestje je pripojeno Sesvetama te je Zagreb u 60-tim godinama otkupio zemljišta u Novo Brestju i njegovom susjednom naselju na zapadu, Dupcu te započeo s izgradnjom novih objekata na tim područjima. (Šatović, 1971., preuzeto iz Kos, 2012., 24.). Prema prikazu iz ortofoto-a iz 60-tih godina prošlog stoljeća (ZG Geoportal, 2024.), jasno je vidljiv razvoj naselja, odnosno njegovog najsjevernijeg i zapadnog dijela. Njegova daljnja izgradnja i razvoj proteže se prema istoku i jugu. Jedna od današnjih prirodnih granica naselja – potok Reka, u to doba je imala korito s intenzivnijim vijugama svojeg toka, nego što to ima danas. Potok se protezao prema unutrašnjosti naselja, no danas je njegov tok redefiniran i vidljivo ublaženog vijuganja na sjeveru, gdje je kao posljedica oslobođeno više prostora za razvoj stambenih objekata. Radijus oko naselja tvorile su velike poljoprivredne površine. Dio njih danas tvore javne zelene površine, a preostali dio je postao podloga za urbanističke zahvate i gradnje stambenih objekata.

Sl. 5: Prikaz razvoja naselja Novog Brestja iz DOF-a za 1968. godinu

Korišteno kao podloga: [GeoPortal Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka](#)

Obuhvat naselja Novo Brestje smješten je uz administrativnu granicu Sesveta, te graniči sa rubovima Gornje Dubrave i Donje Dubrave. Današnju sliku naselja karakterizira pravilna mreža vertikalnih i horizontalnih prometnih ulica, koje kvalitetno povezuju sve dijelove naselja. Ulični niz od ukupno 13 ulica karakterizira zanimljiva značajka, a to je činjenica da su gotovo sve ulice dobile nazive po cvjetnim vrstama (npr. Ulica kaktusa, Ulica ljiljana, Ulica maćuhica, Ulica ljubičica, ...), što može pripomoći kasnijem krajobraznom uređenju i oblikovanju u obliku inspiracije za filozofiju rješenja. Oblik naselja tvori nepravilna organska forma, čije su granice u najvećoj mjeri određene prirodnim tokom potoka Reke i granicom susjednih naselja.

3.2. Promet

3.2.1. Ulazi u naselje

Glavna ulica proteže se centralnom dužinom naselja i na nju se sve ostale ulice spajaju kao manje lisne žile na glavnu žilu lista. Njezin naziv je Ulica ljubičica i njezin je početak smješten na glavnom ulazu u Novo Brestje. Pored glavnog ulaza u naselje postoji još širok niz manjih i većih ulaza, posebice sa južne i istočne strane. Od ukupno 11 mogućih ulaza u naselje, dva su isključivo u obliku pješačkih komunikacija, dok je ostatak mješavina pješačke i automobilske motorne komunikacije. Osim već spomenutog glavnog ulaza, bitno je istaknuti još nekoliko zbog njihove intenzivne svakodnevne uporabe. Jugozapadni ulaz u naselje, gdje se spajaju Zagrebačka cesta i ulica kneza Branimira sa Ulicom kaktusa, svrstan je u skupinu najviše korištenih ulaza. S obzirom kako su te dvije velike prometnice od velikog značaja jer omogućuju najbrži ulaz u naselje stanovnicima koji se u naselje vraćaju sa zapada, to jest iz centra Zagreba. Stvara izuzetno dobru prostornu povezanost s obližnje dvije najkorištenije prometnice, kroz koje dnevno cirkulira poprilično velik broj stanovnika istočnog dijela grada. Također je važno istaknuti istočni ulaz, gdje se Staro Brestje spaja s novim, nadovezujući Ulicu Vladimira Filakovca sa Ulicom Ciklama, gdje je smještena Crkva Dobrog Pastira. Povezivanje dvaju naselja povećava frekvenciju korištenja istočnog obuhvata Novog Brestja, gdje je smješten javni sadržaj (osnovna škola, dječji vrtić, crkva i konoba).

3.2.2. Parkirališta

Uz prometni aspekt naselja, nužno je napomenuti i parkirališta za automobile. U naselju je nekoliko javnih manjih parkirnih zona. Prvo parkiralište je kod boćališta blizu centra naselja. Najviše ga koriste članovi boćarskog tima Novog Brestja te korisnici kafića, lociranog preko puta boćališta. Parkirna mjesta vidljivo su naznačena i samom parkiralištu se lako pristupa iz svih smjerova. S obzirom kako na parkiralištu nema prirodnog hlada, ljeti dolazi do problematike prekomjernog zagrijavanja automobila, što je izuzetno neugodno za korisnike parkirališta.

Iduće se nalazi u neposrednoj blizini, zauzima svoju poziciju na istoku, niz ulicu koja gleda na prvo parkiralište. Javno parkiranje uz crkvu sadrži malo veći broj parkirnih mjesta, koja su, barem većina, prekrivena sjeno postojećih stabla. Smješten uz jednu od zelenih površina naselja i uz objekt vjerske funkcije, ovo parkiralište je u poprilično većem omjeru korištenja u usporedbi s prijašnjim. Osim korisnika objekta, prostor koriste i obližnji stanovnici Staroga i Novoga Brestja, za parkiranje svojih osobnih vozila.

Zadnje poprilično korišteno i važno parkiralište smješteno je uz osnovnu školu i manju javnu zelenu površinu sa dječjim igralištem, zalijepljenu za sjeverni dio posjeda osnovne škole. Iako najmanje po broju parkirnih mjesta, tijekom dana kapacitet njegovog korištenja dosiže visoke brojke. S obzirom na činjenicu kako gleda na istok te je odlikovan prirodnim hladom od postojećih stabla, pruža dovoljne količine hlada u ljetnim mjesecima. Sam proces parkiranja i napuštanja parkirnog mjesta olakšava njegov smještaj u jednosmjernoj ulici. Korišten je od strane korisnika osnovne škole, odnosno roditelja, ali i od stanovnika koji posjećuju dječje igralište. S obzirom na njegovu malu veličinu, povoljno je to što stanovnici ne parkiraju svoja osobna vozila ondje na dulje vrijeme i tako omogućuju nesmetano parkiranje za roditelje i zaposlenike. Kao nastavak ovog parkirališta, u dvorištu osnovne škole smješten je drugi dio parkirališta. Ističe se nekoliko parkirnih mjesta više, ali i činjenica kako se on noću, dok nema dječjih sportskih treninga i nastave, zaključava. Jednako tako funkcionira i parkiralište dječjeg vrtića, lokacijski pozicioniranog uz upravo opisano parkiralište osnovne škole. Jedino što ih dijeli je pješačka, ogradom ograđena komunikacija.

Sva tri javna parkirališta naselja pružaju usluge stalnog besplatnog parkiranja. Gledajući generalnu sliku, broj parkirnih mjesta i sama kvaliteta parkirališnih zona u naselju poprilično je visoka. No, osim javnog parkiranja ističe se i privatno parkiranje. Veliku problematiku naselja uzrokuje nedostatak parkirnih mjesta za osobne automobile naselja. Iako veliki postotak obiteljskih kuća ima dvorište (dovoljno veliko za parkiranje automobila) ili garažu, velika većina, zbog manje površine i neadekvatnog rasporeda na parceli, nema osobno parkirno mjesto. Ti stanovnici svoje automobile parkiraju na nogostupe, a ta pojava najčešća je na sjevernom i centralnom dijelu naselja, gdje su kuće i parcele više zbijene jedna na drugu, dok su na jugu uglavnom obiteljske kuće s većim dvorištima i međusobnim razmacima.

3.2.3. Javni gradski promet

Autobusi su izuzetno važni za naselje jer ga povezuju s tramvajskim okretištem u Dupcu, iz kojeg se širi razgranata mreža tramvajskog i željezničkog prometa kroz cijeli Zagreb. ZET autobus broja 224 redovito prolazi samim naseljem i njegovim glavnim ulicama: Ulicom kaktusa i Ulicom ljubičica. Blizina autobusnih i željezničkih stanica osigurava vrlo brze i kvalitetne komunikacije između svog dostupnog sadržaja, uključujući sadržaj iz širokog, ali i uskog obuhvata, i stanovnika naselja. Unutar pravilnog sklopa stambenih kuća smještene su

zone zelenih javnih površina, koje u cjelokupan prostor naselja, obilje stambenih kuća i betona, unose svježinu, osjećaj prirodnosti i opuštenosti.

3.3. Društveno-socijalni, obrazovni, ugostiteljsko-uslužni, sportsko rekreacijski, vjerski i kozmetički sadržaji

Uglavnom mirno, obiteljsko naselje poprilično je male površine te u njemu prevladava miran ambijent. Od velike je važnosti zadržati postojeći osjećaj ugone i mira, da se svi korisnici prostora osjećaju zadovoljno i da svaki može pronaći neki, bilo aktivni ili pasivni sadržaj koji mu odgovara. Ujedno je potrebno unijeti življeg sadržaja, koji bi upotpunio sve potrebe i želje stanovnika te obogatio njihov izbor mogućnosti aktivnosti u vanjskom javnom prostoru.

Na samom obuhvatu nalazi se popriličan broj mnogovrsnih sadržaja, uglavnom točkasto raštrkanim uz južnu i istočnu granicu, ali i grupiranih sadržaja na najzapadnijem ulazu u naselje te u Ulici ljubičica. U naselju nalazi se širok spektar sadržaja. Od obrazovnih, društveno-socijalnih, vjerskih, sportsko rekreacijskih, kozmetičkih pa sve do ugostiteljsko uslužnih (Sl. 6) Najvećim brojem ističu se: mnogobrojni autoservisi, prodavaonice motornih dijelova, akumulatora, poljoprivredne opreme i vulkanizerske radionice. Najviše su koncentrirane na krajnjem jugu naselja, ispod glavne prometnice - Zagrebačke ceste. Na tom longitudinalnom potezu, između već spomenute Zagrebačke ceste i željezničke pruge, gotovo nema stambenih objekata, nego su to najviše građevine poslovne i uslužne namjene.

Na najistočnijem ulazu nalazi se jedna od ukupno dvije trgovine prodaje hrane te dva od ukupno pet frizerskih salona. Središnjom ulicom naselja, Ulicom ljubičica, postavljena su i dva kafića. Osnovna škola te dječji vrtić dva su vrlo bitna društvena i edukacijska sadržaja locirana u ulici Potočnica. Na ulazu u tu ulicu, koja jednosmjerna, smješteni su poštanski ured, jedini restoranski objekt u naselju i kafić. Blizina ljekarne, lokacijski smještene na sjeveru naselja, i veterinarske stanice predstavljaju jako važan oblik sadržaja za stanovnike. Ljekarna kao jedan od najbitnijih medicinskih objekata i veterinarska stanica nužna zbog vrlo visokog broja stanovnika naselja, koji posjeduju jednog, ali i više kućnih ljubimaca. Najbliži dom zdravlja nalazi se na željezničkom kolodvoru u Sesvetama, svega nekoliko minuta udaljenom automobilom. Također je odlično povezan i samim željezničkim, ali i javnim (autobusnim) prijevozom.

3.4. Zelene površine

Za jasno razumijevanje postojećih značajki zelenih površina u naselju Novo Brestje, od velike je pa čak i neizbježne važnosti izvršiti istraživačke postupke i analize na svakoj pojedinoj zelenoj površini. Svaka od tih površina povremeno je održavana i njihovi potencijali, koje te površine nude, su neiskorišteni i samo čekaju da ih se prigodnim zahvatima uređenja vanjskih prostora iskoristi. To je razlog zašto je od velikog značaja podizanje kvalitete života cijelog

naselja provedbom raznovrsnih mjera krajobraznog oblikovanja i prioritiziranje osmišljavanja novog sadržaja te njegovo smještanje u vanjske javne prostore. Sve zelene površine naselja tvore jednu prostornu cjelinu i međusobno se nadovezuju jedna na drugu. Od velike je važnosti osmisliti njihov koncept te smjernice za krajobrazno uređenje i oblikovanje na način da se i dalje osjeti njihov međuodnos, odnosno povezanost. Cilj je pokušati osmisliti njihovu direktnu povezanost u obliku koridora, koji sve slagalice (pojedinačne zelene površine) spaja u jednu smislenu sliku, a koja ispunjava sve potrebne strukturne karakteristike i funkcije za kvalitetan život stanovnika Novog Brestja. Iako je svaka zelena površina naselja jedinica sama za sebe, svaka ima utjecaj jedna na drugu. Ključno je da se prouči svaka zasebno, pa u konačnici kao cjelokupna slika kako bi se ekstrahirali najbitniji ciljevi krajobraznog oblikovanja i upotpunjavanja sadržaja. S obzirom na to, zelene površine naselja možemo podijeliti na javne, poluprivatne i privatne.

3.4.1. Privatne zelene površine

Glavni članovi privatnih zelenih površina su obiteljski vrtovi. Svaku kuću u naselju, bile one samostojeće ili dvojne, obogaćuju vlastite privatne vrtove. Većinski pravilne forme (kvadratne i pravokutne) oblikuju ovaj tip zelenih površina. Iznimke su kuće na uglovima, gdje su vrtovi formirani od mnogokutnih nepravilnih oblika. Privatni vrtovi su većinom smješteni sa stražnje strane građevine na privatnim parcelama. Parcele, koje prate rubne ulice naselja, dokaz su o takvom prostornom rasporedu građevine i privatnog vrta. Ostatak kuća, koje ispunjuju unutrašnjost naselja u središtu naselja prate isti princip, no kod njih je još specifično kako tvore zatvorene blokove, gdje su vrtovi smješteni u njihovom središtu. Gledajući iz ptičje perspektive tvore zanimljiv uzorak, nalik na pomalo nepravilnu šahovnicu i graniče jedna sa drugom. Kao slagalice prilijepljene su jedna na drugu i odvaja ih živica ili visoka ograda. Poprilično su bogate vegetacijom, posebice niskom (jednogodišnje i dvogodišnje cvjetne vrste, travolike trajnice finih tekstura i slično), ali u velikoj mjeri i visokom vegetacijom.

Zahvaljujući generalnom mirnom ambijentu naselja i prostornoj razmještenosti i rasporedu stambenih jedinica, ali i njihovih privatnih zelenih površina, vrtovi daju osjećaj privatnosti. Pod time se misli na generalni spokojni osjećaj tijekom boravka na tim otvorenih površinama; njihova organizacija omogućava da je svaki vrt zasebna oaza za bijeg iz današnjeg užurbanog načina života, nema osjećaja izloženosti neugodnim pogledima prolaznika ili susjeda. Ovaj tip zelenih površina tvori longitudinalne zakrpe zelenila u cjelokupnoj slici zelene infrastrukture naselja. Isprekidane su potezima ulica i susjednih blokova obiteljskih kuća.

3.4.2. Poluprivatne zelene površine

Poluprivatne površine imaju poprilično važnu ulogu za zajednicu Novoga Brestja. One su jedne od glavnih čvorišta sastanka stanovnika, gravitacijske točke koje povezuju stanovnike svih dobnih skupina i time povećavaju bliskost i razvijenost cijele zajednice. Dvorište osnovne škole

i zelena površina oko crkve naselja čine te važne poluprivatne površine. Dvorište osnovne škole ispunjeno je u najvećoj mjeri popločanim sportskim terenima za tenis, nogomet i košarku. Sa svih strana okružena je srednje visokom do visokom ogradom, čime štiti najmlađe stanovnike od strmog korita potoka i prometnice s kojima posjed osnovne škole graniči. Širok asfaltiran put kruži oko obrazovnog objekta te se spaja na prometnicu. Služi za dostavna vozila i pristup stanovnicima, odnosno njihovim automobilima. Na krajnjem istoku uz potok taj put prelazi u trkače staze pravokutnog oblika, koje se kreću od sjevera prema jugu. Sportska igrališta smještena su na sjeveru, također uz korito potoka Reke, a teniski teren od nogometnog i košarkaškog dijeli velika reljefna uzvisina. Uzbrdica nije velikog nagiba i prigodna je za penjanje djece i stanovnika srednje životne dobi. Na vrhu ona postaje ravna ploha i omogućuje nesmetano hodanje i igru. Na južnoj strani obuhvata smješten je mnogobrojan parking za automobile te graniči sa posjedom dječjeg vrtića, a odvaja ih ogradom omeđena staza, koja vodi prema crkvi, odnosno u najistočniji dio naselja.

Pored popločanih površina ističu se i travnate površine za trčanje i igru. Tri su smještene uz sam objekt škole – dvije na jugu i jedna na istoku (zapadno od trkače staze). One se najviše koriste za neformalnu dječju igru. Na obuhvatu gotovo nema vegetacije osim trava na zelenim površinama. Nekoliko crnogoričnih i bjelogoričnih vrsta smješteno je uz prometnicu, na zapadnoj stranici obuhvata i na sjeveru uz nogometno dvorište. Cijela površina jako je izložena suncu, posebice zbog manjka drveća. Problem može stvarati i velika izloženost vjetru, ali, unatoč blizine prometnice, obuhvat osnovne škole ne pati od problema buke automobila.

Posjed crkve tvore križna kompozicija asfaltiranih staza, isječci zelenih površina bogati raznolikom vegetacijom i popločani kružni boravišni prostor na samom ulazu u crkvu, koji zajedno tvore raznoliku i skladnu cjelinu. Ovaj prostor koriste stanovnici svih dobnih skupina, a razlog je njegova dobra opremljenosti potrebnim elementima prostora. Kružna popločena površina služi za praćenje misnog slavlja na otvorenom, a također u središtu sadrži statu vjerske ličnosti, oko koje se najmlađi stanovnici vrlo rado igraju. Na njezinim rubovima smještene su metalne klupe. Unatoč mnogobrojnim stablima na obuhvatu, klupe nisu dovoljno zaštićene od sunca. Jedini nedostatak je nedovoljna odvojenost tog dijela obuhvata, koji se, kao što je spomenuto, uvelike koristi za dječju igru, od jako prometne prometnice. Zeleni dijelovi površine bogati su točkasto prošaranim vrstama niskih i srednje visokih stabla, ali i mnoštva grmolikih vrsta. Neformalno smještena vegetacija pridonosi kontrastu s pravilno geometrijskom vjerskom građevinom, ali i dinamici prostora. Također omogućuje djeci mnogobrojne mogućnosti igre, bez definiranih sprava za igru. Na sjeveroistoku zelene površine graniče sa parkingom, koji ih također dijeli od jedne javne zelene površine. Taj dio obuhvata samo je jedan dio dana izložen suncu, što omogućuje njegovu nesmetanu upotrebu kroz veći dio dana. Manji problem stvara buka s jako prometne prometnice na sjeverozapadu, ali sveopći ambijent koji površina pruža spokojan je i miran te poziva na uživanje i druženje.

3.4.3. Javne zelene površine

Naglasak je na javnim zelenim površinama u naselju s obzirom na činjenicu kako su njima nužno potrebne mjere oblikovanja i krajobraznog uređenja. Javnih površina ima ukupno sedam i svaka za sebe tvori zasebnu cjelinu ili se nadovezuje na iduću kao isprekidani zeleni koridor.

Prva javna zelena površina (ZP 1) lokacijski se nalazi južnije od središta naselja. Poprilično je male površine od 1091 m² i tvori nepravilni mnogokutni oblik. Glavna značajka joj je postojeće dječje igralište, koje zauzima južni dio obuhvata te zelene površine. Popločenje igrališta čini kombinacija tartan podloga, smještenih ispod igrališnih sprava, te kamene ploče. Nekoliko jednostavnih kataloških sprava raspoređeno je neformalno i namijenjeno je za djecu minimalne starosti od otprilike 4 godine.

Veliki problem tvori nedostatak prirodnog hlada. Na najjužnijem dijelu zelene površine, odnosno na dječjem igralištu, nalazi se mali zeleni pojas sa posađene tri mlade sadnice stabla, no one nisu ni približno adekvatne visine kako bi im uloga bila zaštita od sunca. Uzevši u obzir ekstremne ljetne temperature, ali i problematiku postojećih popločenja koja mogu doseći temperature (i više nego za nekoliko stupnjeva) mnogo više od stvarne temperature zraka, to može biti velika opasnost za sigurnost i zdravlje djece i ostalih prolaznika kroz taj prostor. Sa zapada i istoka igralište je omeđeno visokim živicama, koje odvajaju javnu zelenu površinu od privatnih vrtova, dok se na sjeveru nalazi travnati nepopločeni prostor javne zelene površine. On je bogatiji u aspektu visoke vegetacije i trenutno je jedino u upotrebi od strane vlasnika kućnih ljubimaca, odnosno pasa. Na njemu nema niti jednog sadržaja osim djelomično asfaltirane staze vijugave forme. No veliki problem s tom stazom je nepravilna i loša izvedba. Na nekim dijelovima su udubljenja, koja stvaraju potencijalnu opasnost od ozljeda stanovnika. Dio te problematike je i nepravilno nanošenje asfalta što uzrokuje grbavost i nepravilnu raspoređenost tog materijala. Stanovnici starije životne dobi imaju probleme s prolaskom ovom stazom, jer ona ima veliku ulogu u povezanosti naselja. Iako tako mala površina javne zelene površine, ona pruža mogućnost mnogo bržeg dolaska do središnjih ulica i zona naselja. Najkraća granica označena je pomoću zaštitne ograde s dvoje vrata (na krajnjim točkama ograde), a s druge strane smješten je javni parking za automobilska vozila.

Druga javna zelena površina (ZP 2) smještena je u centru naselja i tvori mnogokutni nepravilni oblik dimenzija cca. 16 300 m². Sa svih strana okružena je gustim sklopom obiteljskih kuća, a na sjeverozapadnoj strani smještena je asfaltirana staza, koja dijeli zelenilo od izgrađenih struktura, odnosno njihovih privatnih vrtova. Podloga ove zelene površine je većinski ravna, bez velikih oscilacija u uzdizanju i spužtanju terena osim u zoni istočno od nogometnog igrališta. Vegetacijski pokrov tvore livadne trave i poljsko cvijeće, ali i linijski potez srednje visokih stabala, koja prate južnu granicu nogometnog igrališta i istočni dio obuhvata uz boćalište. Na ostatku površine nema niti jedne cvjetne gredice ili održavane grupacije bilja. Na

samim sportskim igralištima i uz boćalište postavljene su drvene klupe i koševi za otpad. Upravo ta urbana oprema smanjuje vizualnu vrijednost cjelokupne zelene površine, jer je jako oštećena postupcima vandalizma. Također stanovnicima nije ugodno boraviti na uništenoj i oštećenoj javnoj urbanoj opremi. Osim sportskih elemenata na igralištima, dva manja nogometna gola smještena su južno od nogometnog igrališta, na travnjaku. Zbog slabog korištenja poželjno ih je ukloniti za smještaj sadržaja, kojeg bi koristio veći broj stanovnika.

Sagledavši klimatske uvjete lokacije, unatoč okruženosti stambenim građevinama, obuhvat je tijekom cijelog dana izuzetno izložen suncu. Jedini dio u hladu je istočni dio zelene površine uz boćalište i sjeverozapadna zona uz prometnicu, gdje se nalazi grupacija od 7 stabala. Tolika izloženost sunčevim zrakama ljeti izaziva velike probleme i može predstavljati potencijalnu opasnost po zdravlje stanovnika. Posebice za korisnike asfaltiranih sportskih igrališta, gdje nema dovoljno prirodnog hlada unatoč drvoredu od 6 stabla na jugu igrališta. Zimi problematiku stvara zona uz zapadni rub igrališta i južno od jedine staze koja se kreće prema igralištu. U toj zoni nalazi se nekoliko konkavnih reljefnih udubljenja, koja poplave u jako kišnim razdobljima. U sniježim uvjetima, prostor poprima veliku estetsku vrijednost i dodatnu funkciju igre za obitelji s djecom i vlasnike pasa.

Zbog velike otvorenosti cijelog prostora jaki vjetrovi mogu stvarati srednji stupanj neugode za stanovnike, ali zbog postojeće guste vegetacije na privatnim posjedima prema istoku obuhvata nema problema s bukom sa središnje prometnice naselja. Karakteristično za ovu površinu je da je ona među najučestalije korištenim javnim zelenim površinama naselja, no iz toga proizlazi velika problematika - ona je bez ijedne projektirane staze (osim one na sjeverozapadu) koja omogućuje tim mnogobrojnim stanovnicima, odnosno korisnicima prostora, kvalitetno kretanje kroz njega. Glavne pješačke komunikacije prate postojeću stazu (kretanje od zapada prema sjeveru i istoku, ali i obratno). Površinom prolazi nekoliko utabanih puteva, koji izviru sa zapada, sjevera i juga te se spajaju na glavni postojeći sadržaj - nogometno igralište. U sklopu nogometnog igrališta nalazi se i košarkaško, međusobno odvojeno visokom žičanom ogradom. Jednako visoka žičana ograda okružuje cijelo igralište, osim na 5 točaka koje predstavljaju ulaze/izlaze.

Kao još jedan izgrađeni element ove zelene površine ističe se boćarski teren tj. boćalište dimenzija 445 m², uz kojeg je smještena mala građevina za članove boćarskog tima Novog Brestja. Kako su svi članovi stariji stanovnici, potrebno je osigurati mir u samom manjem obuhvatu oko boćarskog terena, posebice s obzirom da je u neposrednoj blizini nogometni/košarkaški teren, kojeg pretežno koriste mladi stanovnici. Pored boćališta lociran je javni parking i autobusna stanica javnog prijevoza, odnosno busa ZET-a broj 283. U sadašnje vrijeme, travnati dio ove javne površine najviše je korišten od strane vlasnika pasa za šetanje njihovih kućnih ljubimaca. Gledajući sveopću sliku naselja, izuzetno velik broj stanovnika posjeduje pse i od velike je važnosti osigurati im adekvatnu površinu za daljnje odvijanje te aktivnosti.

Treća javna zelena površina (ZP 3) okvirne površine od 390 m², smještena je na uglu glavne ceste u naselju i bočališta prijašnje analizirane zelene javne površine. Površinom najmanja, tvori oblik raznostraničnog trokuta s jednim uglom, koji ne tvori oštri nego obli ugao, koji gleda na cestovno križanje. Zelena površina u potpunosti je otvorena i njome prolazi jedina asfaltirana staza, čiji se potez jako osjeti u prostoru i naglašava smjer kretanja koji se njome želio postići. Odmah uz stazu (sa strane staze udaljenije od prometnica) smiješeno je nekoliko drvenih klupa te na kraju same staze jedan koš za otpad. Iza boravišne zone smješten je srednje visok drvored, koji ujedno stvara prirodni hlad, ali i vizualnu granicu, koja odvaja javnu površinu od privatne parcele sjevernije od nje. Glavni akcent prostora tvori cvjetna gredica kvadratnog oblika uz obli ugao zelene površine, odnosno uz cestovno križanje. Glavna osobina je sadnja jednogodišnjeg bilja, bijelih i crvenih cvjetova posađenih na način da tvore šahovnicu. Na sjevernom uglu površine nalazi se grupacija grmolikog bilja. Površina nije često korištena, posebice ne u večernjim satima, a uglavnom ju koriste stariji stanovnici na odlasku u crkvu.

Četvrta javna zelena površina (ZP 4) blago je zaobljena longitudinalna zelena površina, površine od cca. 2 579 m² smještena je između potoka Reke, koji tvori njezinu granicu na sjeveru, i velikog parkinga na zapadnoj granici. Spomenuti parking u najvećoj mjeri namijenjen je korisnicima crkve. Na sjeveru zelena površina graniči s prometnicom, a na jugu sa privatnim posjedom. Prateći krivulju koja dijeli travnati dio obuhvata i betoniranu površinu parkinga, drvored srednje visokih stabala tvori potreban hlad za tri drvene klupe točkasto smještene ispod njihovih krošnji s pogledom na parking i crkvu te na njezinu uređenu zelenu površinu. Zelenu površinu karakterizira travnjak te grupacija grmolikih biljnih vrsta na njezinoj najsjevernijoj točki. Središtem površine proteže se utabana staza koja vodi do malog mosta. On predstavlja prijelaz iz Novog u Staro Brestje i obratno. Trenutno se najviše koristi za šetnju pasa i druženje stanovnika kod klupa nakon crkvenih misa. Poprilično je izložena suncu tijekom cijelog dana, zbog blizine velikog parkinga za automobile i prometnice s visokim intenzitetom prometa, a jedan od većih problem čini buka.

Peta javna zelena površina (ZP 5) je manja javna zelena površina od cca. 1 237 m² smještena sjeverno od vanjskog dvorišta i teniskog igrališta osnovne škole. Zbog smještaja uz jednosmjernu ulicu koja prolazi uz školu i činjenicu kako ta zelena površina graniči s manjim parkingom za automobile, ona je u potpunosti omeđena zaštitnom ogradom. S obzirom na dječje igralište, koje predstavlja glavni sadržaj na toj površini, ta ograda je neophodna za zaštitu djece i ostalih stanovnika od opasnosti sa ceste. Ukupno je četiri ulaza, odnosno izlaza sa igrališta (dva na jugu, jedan na sjeveru i jedan na istoku). Uz ovu zelenu površinu proteže se i asfaltirana staza koja vodi do mosta, koji prelazi prirodnu granicu naselja (potok Reku) i ulazi u prijelazni dio između Novog i Starog Brestja.

Spomenuto dječje igralište lokacijski je odlično smješteno u neposrednoj blizini osnovne škole i dječjeg vrtića. Obogaćuje ga nekoliko drvenih klupa i koševa za otpad, kvalitetno smještenih na samom igralištu, ali i uz stazu koja vodi preko mosta. Na tim pozicijama nude kvalitetne vizure na zelenu površinu s druge strane potoka. Na igralištu se osim nekoliko jednostavnih,

ali kvalitetnih kataloških sprava nalaze i stolovi za stolni tenis, što pridonosi zabavnom sadržaju za najmlađe, ali i starije stanovnike. Prostor je intenzivno korišten, posebice u ljetnim mjesecima, i s obzirom na to pravilno održavan. Uz ovu zelenu površinu stanovnici prelaze most u Staro Brestje te djeca odlaze kući iz škole. Tijekom dana, intenzitet pješačkih dnevnih komunikacija na toj zelenoj površini je poprilično visok. Nalazi se na blagoj nizbrdici na sjevernom dijelu svog obuhvata, ali ostatkom je na relativno ravnoj plohi. Zelena površina prekrivena je mnogobrojnih visokim drvećem, koje pruža potreban hlad na ovom tipu lokacije, inače jako izloženom suncu. Površina igrališta nije popločena osim dijelova površine oko igrališnih sprava. One su obložene tartan podlogom, no ujedno su istrošene i oštećene, što potencijalno može predstavljati opasnost za sigurnost djece. Jedini dio travnjaka nalazi se na potezu uz most, odnosno potok. Ostatak površine prekriven je sadržajem koji ispunjava potrebe stanovnika za sigurnim te zabavnim i igrališnim prostorom, koji je također ispunjen mnogobrojnim boravišnim mikrozonama.

Šesta javna zelena površina (ZP 6) locirana je s druge (sjeverne) strane poroka Reke te tvori prijelazni, zeleni otvoreni prostor između Novog i Starog Brestja. Mostom se direktno nadovezuje na prije analiziranu zelenom površinu pored osnovne škole, s glavnim sadržajem dječjega igrališta. Iako prostorno ulazi pod površinu Starog Brestja, ima veliki značaj u spajanju dva naselja i u velikoj je mjeri korištena od strane stanovnika Novoga Brestja. Prateći organski i vijugavi potez potoka, za razliku od većine ostalih zelenih površina naselja, on postaje sastavnim elementom tog prostora i na njega je potrebno gledati kao na neizostavni element zelene površine. Zelena površina oblikovno tvori harmonijsku, longitudinalnu i organsku formu, sastavljenu od blagih izduženih krivulja. Krivulje gotovo tvore ravne pravilne pravce s malo vijuganja na određenim mjestima. Tlocrtno gledano, cijela površina je ujednačene širine od zapada prema istoku, gdje se potom širi u veću površinu travnjaka. Krećući se prema jugu ona prelazi u oblik izduženog, gotovo jednakokrakog trokuta.

Na njegovoj najjužnijoj stranici omeđen je ogradom i graniči s prometnicom. Sjeverna granica zelene površine određena je stazom koja tvori šetnicu, dok je na istočnoj strani granica definirana privatnim obiteljskim kućama. Most dijeli naselja, ali također dijeli i zelenu površinu na istočni i zapadni dio. S istočne strane, zelena površina se potokom razdvaja od prostranih dječjih sportskih igrališta u posjedu osnove škole. Vegetacijski pokrov većinski čine poljske trave budući da gotovo cijelu površinu čini travnjak. Most prelazi u ravnu asfaltiranu stazu koja gleda na sjever. S njezine se istočne strane na sredini travnjaka nalazi drvena klupa. Hlad stanovnicima koji odluče boraviti na njoj omogućuje srednje visoko stablo, a još nekoliko stabala točkasto je smješteno između staze i te drvene klupe. Korito potoka definira identičan smjer kretanja utabane staze sve do najjužnijeg dijela zelene površine.

Sa zapadne strane od mosta, tj. južno od potoka smješteni su mnogobrojni vrtovi privatnih kuća ispunjenih gustom vegetacijom. Jako upečatljiv element zapadnog dijela zelene površine predstavlja boćalište oko kojega su nasumično posađena niska stabla. Ovo boćalište nije

nimalo održavano i ne koristi se osim od strane djece, koja na njega gledaju kao na pješčanik. Prateći stazu, najsjeverniji dio ove javne zelene površine, moguće je uočiti drvored, koji prati prometnicu. Uz tu stazu nekoliko je drvenih klupa smješteno uz obuhvat bočališta. Pored toga, na zapadnom dijelu postoji utabana staza koja prati tok potoka (kao i na zapadnom dijelu) i spaja se na najveću i najzapadniju zelenu površinu cijelog Novog Brestja. Spomenute utabane staze korištene su gotovo isključivo sa strane vlasnika pasa. Ova površina predstavlja povoljnu lokaciju za navedenu skupinu stanovnika jer je udaljena od ostalih tipova sadržaja, kao što je dječje igralište (što bi u protivnom moglo predstavljati opasnost za obje skupine stanovnika – djecu i vlasnike pasa te same pse) i pruža dovoljno veliku površinu za prošetati i istrčati kućnog ljubimca. Također je lako pristupačna za stanovnike i Starog i Novog Brestja sa svih strana.

Površina je, kao i većina ostalih zelenih javnih površina, izložena suncu tijekom cijele duljine trajanja dana. Uzimajući u obzir činjenicu kako je ikakva forma prirodnog hlada stabala ili izgrađenih strukturi za zaštitu od sunca gotovo nepostojeća, tijekom ljetnih mjeseci pojavljuje se opasnost po zdravlje stanovnika. Površina se može pohvaliti svojim mirnim i ugodnim ambijentom, gdje nema niti problema s bukom, koja dolazi s obližnjih prometnica, niti problema s prevelikom blizinom susjednih kuća što može rezultirati osjećajem stanovnika da su jako izloženi nepoželjnim pogledima. Svi ti argumenti zaslužni su za još jednu posebnost, koji prostor nudi – vizure. S gotovo bilo koje točke na zelenoj površini u najvećoj mjeri je vidljivo zeleno prostranstvo ravne travnate plohe, organsko korito potoka (koji i auditivno pridonosi ugođaju), koje pridonosi dinamičnosti prostora te nadziranje okolnih grupacija stabala i drvoreda grubih i finih tekstura. Cjelokupna zelena površina lokacijski je odlično smještena i po klimatskim uvjetima, po krajobraznim elementima prostora koji ju obogaćuju, ali i po pitanju blizine sportskih dječjih sadržaja (poput već spomenutog dječjeg igrališta, školskih dječjih sportskih površina osnovne škole i ograđenog nogometnog igrališta smještenog sjeverno od zelene površine, preko puta prometnice).

Sedma javna zelena površina (ZP 7) je najveća zelena površina naselja, površine od cca. 72 500 m², smještena je na zapadnom kraju naselja. Karakteristični su mnogobrojni privatni vrtovi na toj javnoj površini, koje stanovnici koriste za uzgoj povrća. Tvore zakrivljeni izduženi potez smješten na sjevernom dijelu obuhvata koji se spušta prema jugu, prateći samu granicu Novog Brestja i naselja Dubec. Glavna značajka zelene površine jest njezina velika površina, koju većinski čini dugački potez travnjaka. Iako je poprilično bogata vegetacijom, od koje se najviše ističu livadne travnate vrste, srednje visoka i visoka stabla te grmolike vrste, to je gotovo neodržavana zelena površina, osim mjere povremene košnje samo uz nepopločane staze (od kojih jedna spaja južni dio naselja sa sjevernim, a druga južni dio naselja sa susjednim naseljem Dubec). Sva ta postojeća vegetacija nije planski posađena i polako prelazi u sukcesiju. Važno je dodati kako osim tih vrtova i staza površina nema niti jedan drugi sadržaj i gotovo se ne koristi. Najviše služi kao prostor za šetnju pasa i, u nešto manjim količinama, za dječju igru. Važan detalj je sadašnja izgradnja velike prometnice, to jest „produživanje“ ulice kneza Branimira, koja će prolaziti uz istočni dio zelene površine. Ona će sezati sjeverno do Sesveta i

rezati zelenu javnu površinu naselja na dva dijela. S obzirom na izgradnju poteza te prometnice uz rub zelene površine, na njoj će sa zapadne strane ostati dovoljno prostora za krajobrazno oblikovanje i uređenje. Ova zelena površina se na sjeveru spaja sa prijelaznom zelenom površinom između Starog i Novog Brestja. Zajedno tvore longitudinalni luk zelenila, nepravilni zeleni koridor, koji drži velik potencijal za spajanjem višestrukih zelenih površina naselja, što bi pridonijelo njihovoj kvaliteti i međusobnoj povezanosti. Cijela je zelena površina, osim manjih zona u podnožju krošnja, cjelodnevno obasjana suncem. Manjak sadržaja i prostora s ugodnim hladom u ljetnim mjesecima su razlozi zašto je ova površina nekorištena osim za brze prolaze stanovnika kroz prostor.

Sl. 6 Prikaz tipova zelenih površina i postojećeg sadržaja Novog Brestja

Korišteno kao podloga: <https://cadmapper.com/>

3.5. Stanovništvo

Stanovništvo naselja jedna je od glavnih značajki naselja jer upravo ono tvori glavne buduće korisnike krajobrazno preoblikovanih zelenih površina naselja. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine ukupan broj stanovnika iznosi 3260, od kojih je 1538 muškaraca i 1722 žena. S obzirom na starost prevladava dobna skupina u rasponu godina 15-65 (2153 osobe). Najmanje je djece i *teenager*-a, čiji broj iznosi 491 (0-14 godina), a u sredini brojku 616 označavaju stariji

od 65 godina. Pozitivan aspekt ovih brojki čini činjenica da je najviše mladih (mnogo više u odnosu na starije stanovništvo), dok u mnogim mjestima u Zagrebu i njegovoj okolini vlada obrnuti fenomen – prevladavanje starijeg stanovništva. S obzirom na dobivene brojke, lako je zaključiti kako je nužno u naselju osigurati sadržaj za sve dobne skupine, posebice za mlade i odrasle, čija brojka dominira nad ostalima.

Usporedivši ukupnu površinu naselja te udio izgrađenih, stambenih dijelova s udjelom javnih zelenih površina, ovo naselje može se pohvaliti velikim potencijalom i bogatstvom otvorenih javnih površina. Dakle, poprilično velik postotak ukupnih površina naselja čine baš javne zelene površine, koje također nude mnogobrojne mogućnosti za obogaćivanjem kvalitete života stanovnika na način da se na njih uvedu novi sadržaj. Unošenjem novog sadržaja na zelenim površinama postići će se veća frekvencija korištenja otvorenih zelenih prostora. Također će i stanovnicima okolnih mjesta/naselja potencijalno obogatiti listu pristupačnog vanjskog sadržaja u okolini i povećati kvalitetu života.

4. Smjernice za oblikovanje otvorenih zelenih površina

4.1. Filozofija rješenja

Jedna od prepoznatljivih karakteristika Novog Brestja upravo je način imenovanja ulica prema ukrasnim biljnim vrstama. Nazivi su vrlo lako pamtljivi te se takav način imenovanja ne može očitati u gotovo cijelom ostatku grada Zagreba. Još jedno susjedno naselje Retkovec može se pohvaliti sličnim imenovanjem, no ne po biljnim, već po drvenastih kulturama. U ostatku grada ulice su u najvećem omjeru nazvane prema povijesnim ličnostima i događajima, hrvatskim gradovima, ali i po ostalim raznoraznim motivima, koji se ne mogu usporediti s onim u Novom Brestju. Time naselje ima potencijal iskoristiti to obilježje u vlastitom krajobraznom uređenju i oblikovanju svojih zelenih javnih površina. Neki od naziva ulica glase: Ulica kaktusa, Ulica narcisa, Ulica maćuhica, Ulica zumbula, Ulica krizantema i tako dalje. Važna je činjenica kako se svo to bilje međusobno razlikuje po svojim značajkama: boja cvjetova, oblika i veličina listova, cvat i visina rasta, no zajedno pripada smislenoj cjelini. Možda sve te vrste zajedno jedna pored druge ne predstavljaju vizualan sklad i ravnotežu, ali mogu se kombinirati i međusobno nadopunjavati na smislen način. Svaka od ukupno sedam zelenih površina oblikovala bi se na način da pojedinačno, kao zasebna cjelina, sadrži specifičnost u svom oblikovanju, dok bi s ostalima tvorila skladnu i uravnoteženu cjelinu. Zadržala bi se tematika raznolikog bilja, ali ne samo u pogledu vrsta nego i u tipovima vegetacije. Potencijalna podjela tih tipova dijeli se na: 1) šume – mješovite, listopadne, zimzelene (prevladavaju drvenaste kulture), 2) grmolika vegetacija, 3) prirodni travnjaci i livade (ukrasne travnate trajnice i poljsko cvijeće), 4) područja uz vodene površine (vodena vegetacija), 5) formalne površine s vidljivim pravilnim umjetnim gredicama.

Glavni je cilj svaku od zelenih površina novog Brestja oblikovati na način da korisnicima nudi uvid u vrste vegetacija Hrvatske, da ih upozna sa njihovom raznolikošću i bogatstvom mogućnosti prilikom odabira bilja i oblikovanja prostora. Važno je ostvariti stanje, gdje svaka zelena površina stanovnicima pruža različite vizure i pojave u prostoru (s obzirom na vegetaciju koju površina imitira) te daje mogućnost da se sve zelene površine naselja, iako prostorno poprilično odvojene jedna od druge, međusobno nadovezuju jedna na drugu, to jest da jedna uvodi/stvara prijelaz u drugu.

4.2. Smjernice oblikovanja

Detaljnom analizom i inventarizacijom postojećih sadržaja, stanja javnih prostora u naselju i u okolini prikupljeno je dovoljno podataka za izradu smjernica daljnjeg oblikovanja i krajobraznog uređenja. Jedna od ključnih stvari upravo je povezivanje svih zelenih površina, iako one nisu fizički spojene jedna na drugu. Glavni element, koji spaja raštrkanu zelenu infrastrukturu Novog Brestja, čini biciklističko pješački koridor. S obzirom na mnoštvo biciklističkih ruta koje okružuju naselje, moguće je ostvarivanje povoljnog rekreacijskog

zahvata, koji će ujedno nositi veliku funkciju povezivanja svih javnih zelenih površina u jednu skladnu cjelinu s mnoštvom raznolikih zona i sadržaja. Biciklistička staza proteže se uz novoizgrađenu prometnicu na najzapadnijoj zelenoj površini, zatim počinje pratiti granicu naselja na sjeveru, gdje se spušta uz istočnu granicu prema središtu naselja. Prilikom spajanja na prometnice u naselju, staza prelazi u biciklističku traku i prolazi glavnim, centralnim prometnim pravcem naselja. Na jugozapadu traka ponovno prelazi u biciklističku stazu i spaja se na postojeće staze uz glavne prometnice, s kojima je naselje u neposrednom dodiru. Cijeli biciklistički koridor prate i pješачke rute, također povoljne za rekreaciju, šetanje i korištenje od strane svih stanovnika.

4.2.1. Javna zelena površina 1 (ZP 1)

Na prvoj javnoj zelenoj površini prevladava dječje igralište sa jednostavnim kataloškim spravama i nekoliko klupa. S obzirom da je sva urbana oprema dobro održavana, nisu potrebne velike preinake i dorade prostora, osim na njegovom sjevernom dijelu. Ondje prevladava travnata površina s nekoliko stabala. Unatoč postojećoj vegetaciji, površina nije reprezentativnog izgleda. Upravo zbog toga povoljno je dodatno obogatiti površinu biljnim vrstama. S obzirom na filozofiju rješenja, ovaj prostor bio bi iznimno prikladan za cvjetnu livadu. Upotpunjavanje i uređivanje prostorima šarenim, cvjetnim vrstama oživjelo bi prostor dječje igre, ali i privlačilo korisne kukce, oprašivače te povećalo bioraznolikost tog prostora.

4.2.2. Javna zelena površina 2 (ZP 2)

Druga javna zelena površina ujedno je centralni park naselja. Postojeće nogometno i košarkaško igralište, zajedno sa urbanom opremom, žudi za obnovom. Kao dobar dodatak tom sportskom sadržaju željeno je postavljanje vježbališta, to jest fitness parka sa spravama za vježbanje i rekreaciju. S obzirom kako sličnog sadržaja nema nigdje u široj okolici, od velike je važnosti unijeti takav sadržaj u naselje. Kao centralni park neophodno je da sadrži i nekoliko boravišnih zona okruženim stablima zbog potrebnog prirodnog hlada ljeti, no ujedno i za stvaranje privatnosti i osjećaja sigurnosti. S obzirom na činjenicu kako se prostor u sadašnje vrijeme najviše koristi kao površina za šetnju i igru sa psima, potrebno je zadržati dio prostora upravo za tu aktivnost. Nedostatak staza nedopustiv je za centralnu zelenu površinu kao i za ostale zelene površine naselja i poželjno je osmisliti šetnicu za ljude sa psima, ali i sve ostale vrste stanovnika naselja. Površina je smještena u centru naselja, što rezultira njezinom okruženošću stambenim objektima. Kako bi se smanjile vizure iz okolnih objekata, povećala privatnost i kvaliteta ambijenta, potrebno je prostor obogatiti visokom vegetacijom. Velike grupacije visoke vegetacije uvelike podsjećaju na šumske krajeve, što tvori idealan vegetacijski tip za inspiraciju prilikom oblikovanja ovog prostora. Veliki udio korisnika prostora čine upravo djeca i psi, a zajednička aktivnost im je igra. Uvođenjem neformalnih elemenata, modulacija terena u obliku nepravilnih „planina“ različitih visina, nudi se više opcija za igru. Odabirom gorskih šuma za inspiraciju oblikovanja ove površine, pored visoke vegetacije poželjno je

osmisлити i raznovrsne nasade grmolikog bilja, gdje dio može biti ukrasno, a drugi dio bilje jestivih plodova/bobica. Putevi u šumama rijetko su pravilni te je željeno osmišljavanje staze s dinamičnijim i mirnijim dijelovima, odnosno vijugama.

4.2.3. Javna zelena površina 3 (ZP 3)

Slijedi treća javna zelena površina, ujedno i najmanja od svih. S obzirom na izuzetno malu površinu gdje stane svega jedna staza i nekoliko sjedećih elemenata, nije potrebno dodavati nove sadržaje. Trenutno ta površina ima reprezentativnu ulogu i potrebno ju je održati eventualnim nadopunjavanjem s biljnim materijalom. Poželjno je osmisлити skladnu kompoziciju pravilnih gredica sa ukrasnim, grmolikim i cvjetnim vrstama, a cilj tih gredica je da one predstavljaju stapanje svih vegetacijskih tipova i stilova oblikovanja biljnim materijalom u skladnu cjelinu.

4.2.4. Javna zelena površina 4 (ZP 4)

Longitudinalna zelena površina pod rednim brojem četiri velikim dijelom proteže se uz potok, gdje prevladava vodena travnata vegetacija. Korištenje biljnih travnatih vrsta sličnih morfoloških svojstava (kao što to imaju šaševi i ostalo bilje uz vodene površine) pomoći će pri oblikovanju prostora, koji će se stopiti s rijetkim tipom vegetacije, koji se ne nalazi često u ovakvim gradskim područjima. Trenutno se ta površina najviše koristi za boravak na klupama uz njezin južni rub i za dječju igru nakon vjerskih obreda u crkvi, smještenoj neposredno pored zelene površine. Zbog blizine dvaju dječjih igrališta (Javna zelena površina 1 i 5), nije potreban smještaj još jednog u nizu. Poželjno je samim biljnim vrstama osmisлити zanimljiv i zaigran uzorak, slično labirintu, koji bi osim poticanja na igru također omogućavao nesmetan i brz prolaz prolaznika.

4.2.5. Javna zelena površina 5 (ZP 5)

Peta javna zelena površina ističe se svojim dječjim igralištem s mnoštvom kataloških sprava, ali i nekoliko stolova za ping pong. Nekoliko visokih stabla tvori potreban hlad i ograda ograđuje cijelu površinu igrališta te štiti od opasnosti prometnice, s kojom igralište graniči. Na sjeverozapadnom dijelu proteže se staza s nekoliko sjedećih elemenata. Zaključak glasi da je cijela površina ove zelene površine ispunjena kvalitetnim sadržajem i nije preostalo mnogo prostora za uređenje. Jedini poželjni zahvat je unošenje više biljnih vrsta uz rubove igrališta, poput srednje visoke živice za dodatnu sigurnost. Važno je zadržavanje postojećih stabala i potencijalnog unošenja travnatih biljnih vrsta i trajnica (kao na prethodnoj zelenoj površini) zbog neposredne blizine korita potoka.

4.2.6. Javna zelena površina 6 (ZP 6)

Šesta javna zelena površina nalazi se s druge strane potoka, nasuprot pete javne zelene površine. S obzirom na njezinu veličinu, protezanje prema zapadu i jugu i površinu bez velikih reljefnih uzdizanja/spuštanja, ova površina ima mnoštvo potencijala. Livadna vegetacija, koju čine ukrasne travnate trajnice i poljsko cvijeće, predstavlja prigodnu inspiraciju za njezino oblikovanje. Njezin jugoistočni dio često je korišten za šetnje pasa te je tu aktivnost poželjno ondje i zadržati jer ona ujedno ima i veliki značaj za stanovnike Starog Brestja. Od velike je važnosti na ovu površinu smjestiti još jedan fitness park sa spravama za vježbanje. Prvi fitness park sa centralnog parka naselja ne može primiti toliki kapacitet stanovnika, kao niti pseći park. Kako bi stanovnici s juga i sjevera naselja bili ravnomjerno raspoređeni po pitanju navedenih sadržaja, potrebno ga je smjestiti na ovu zelenu površinu. Kako je ova zelena površina između dvaju naselja i najviše koristi ljudima a brzi prolaz iz jednog naselja u drugo, osigurava dovoljno privatnosti za vježbanje. Na njezinom sjeveru uz prometnicu smještene su dobro održavane klupe, šetnica i biciklistička staza. Prema zapadu smješteno je napušteno bočalište, koje je potrebno ukloniti i tom prostoru pridodati novu vrijednost i svrhu. Biciklistički poligon s preprekama odlično bi se uklopio u prostor. Razlog je taj što u naselju prevladavaju obitelji s djecom, a velika većina njih vozi/uči voziti bicikl. Zbog veće sigurnosti djece te uvođenja zabavnog poligona, kojeg nema nigdje u okolici, poželjno je osigurati ovaj tip sadržaja. On se također može nadovezati na biciklističke staze. Potrebno je osigurati i šetnicu, koja ide uz potok (radi ugodnog i opuštenog ugođaja) i prati zelenu površinu cijelom njezinom duljinom.

4.2.7. Javna zelena površina 7 (ZP 7)

Zadnja, odnosno sedma javna zelena površina, unatoč najvećoj površini ne nudi širok spektar mogućnosti za uvođenje novog sadržaja. Na zapadnom i sjevernom dijelu locirani su privatni vrtovi stanovnika. Centralni dijelom zelene površine proteže se široka prometnica sa novoizgrađenom biciklističkim stazama i nekoliko praznih zona, koje imaju potencijal za smještaj novih sadržaja. S obzirom kako se uz prometnicu proteže ne samo biciklistička staza, nego i šetnica, važno je osigurati nekoliko boravišnih zona. Zbog najveće udaljenosti ovih zona od stambenih objekata, poželjno je osigurati i zonu za mlade sa *skate* parkom u koji je ukomponiran i boravišni prostor. *Skate* park budi velik interes u mladima i dan danas, no predstavlja i mogućnost izvođenja trikova ne samo sa *skate*-om, nego i sa rolama te biciklima. Za dodatnu zabavnu aktivnost, poželjno je smjestiti i nekoliko stolova za ping pong. Zbog izvođačkim radova pri gradnji prometnice, sve zelene površine oko nje su opustošene. Od velike je važnosti vratiti „život“ tom prostoru i dodati bogatstvo biljnih vrsta. Zbog najveće površine, površina drži potencijal da se u njoj pojave svi „vegetacijski tipovi“ iz filozofije te inspiracija rješenja ostalih zelenih površina. Oni se mogu postepeno izmjenjivati od juga prema sjeveru, od livadne vegetacije pa sve do guste šumske. Taj način oblikovanja osigurao bi zanimljive promjenjive vizure i ugodan ambijent duž šetnice.

5. Konceptualno rješenje centralnog parka naselja

5.1. Opis konceptualnog rješenja

Glavna vodilja tijekom odabira stila oblikovanja i uređenja glavne centralne parkovne površine Novog Brestja bila je uklopiti postojeće sadržaje sa nužno potrebnim novima, kako bi taj prostor svim potencijalnim korisnicima pružio maksimalnu ugodu i poticao ih na što veće korištenje tog prostora. S obzirom na lokacijski smještaj površine, opkoljene stambenim kućama i zgradama sa svih strana, potrebno je poduzeti mjere za osiguravanje potrebne privatnosti korisnika parka od neugodnih, odnosno nepoželjnih pogleda. Optimalan način za postizanje toga je unošenje mnoštva visoke vegetacije. Motiv brojne visoke vegetacije trebao bi imati funkciju podizanja cjelokupne vrijednosti prostora, ali i tvorbe svojevrsnog šumolikog tipa zelene površine. Uzevši u obzir i filozofiju rješenja, (uvelike se oslanja na oblikovanje površina prema vegetacijskim tipovima) oblikovanje centralnog parka na način da on asocira na šumsku vegetaciju predstavlja prikladan odabir inspiracije za uređenje površine.

Razlikuju se dvije zone parka: zona s mnoštvom aktivnih sadržaja i zona mirnijeg ambijenta te pasivnog sadržaja. Prva zona smještena je sjeveroistočno i nadovezuje se na postojeći sportski sadržaj. Staze se na ovom dijelu rješenja granaju u nekoliko proširenja, odnosno mikrozone. Najsjevernija od njih predstavlja vježbalište, odnosno fitness park. Takva vrsta sadržaja ne može se naći u užoj okolini, a korisna je za velik broj stanovnika pa je od velike važnosti bilo uklopiti ga u rješenje. Preostale tri mikrozone predstavljaju boravišta različitih veličina. Dva veća boravišta sadrže nekoliko većih nasada u unutrašnjosti, koji su odvojeni malim prolazima za jednostavnije kretanje kroz te prostore. Najveća površinom boravišna zona gotovo se spaja na južni rub nogometnog igrališta i sadrži nekoliko stolova za ping pong. Druga zona parka sastoji se od zapadnog dijela obuhvata i za nju je karakteristična ciklična staza sa različitim intenzitetima njezinog uvijanja. Uvijanje većeg intenziteta označava dio staze za šetnju i svojim uvijanjem mijenja smjer pogleda korisnika te im ukazuje na nove prostorne vizure. Staze s umjerenijim uvijanjem trebale bi služiti za brzi prolaz korisnika kroz prostor, prateći postojeće utabane puteve i najčešće smjerove kretanja korisnika. Na sjeverozapadu je manja boravišna zona, priljubljena uz stazu te se njezinom udaljenošću od ostalih sadržaja i pomoću okruženosti velikim brojem stabla pokušao postići intimniji karakter.

Specifične elemente prostora čine ukupno pet modulacija terena, koje simboliziraju planine. Služe kao jednostavni poligoni za neformalnu dječju, ali i pseću igru. Različitih su formi i visina te njima željelo postići da ih navedene skupine korisnika koriste za igru i istraživanje. Mnogobrojna stabla, visina 10-15 metara, najvećom mjerom su grupirana uz sjeverozapadnu obrubu liniju površine. Manji potez drvoreda smješten je uz južnu stranu nogometnog i košarkaškog igrališta, dok su manje grupacije stabala i ona pojedinačna „raštrkana“ po ostatku obuhvata. Veliki broj stabala omogućuje ljeti potreban hlad, posebice na područjima pasivnog sadržaja. Središnji dio parka ostao je „prazan“, kako bi se na njemu i dalje mogla nesmetano

odvijati aktivnosti šetanja i igre sa psima. Staze također čine zanimljivu rutu za rekreacijske aktivnosti poput trčanja i rolanja. Razlomljene forme nasada raštrkane su po cijelom obuhvatu, najvećom mjerom uz zakrivljene dijelove staze kako bi spriječile nepoželjno kretanje stanovnika van određenih puteva. U nasadima prevladava ukrasno grmoliko bilje, ali i grmoliko bilje s jestivim plodovima. Pokušalo se postići podizanje duha i vrijednosti cijelog prostora parka, ali i samog naselja na višu razinu.

6. Zaključak

U ovom radu izrađeno je konceptualno krajobrazno rješenje centralnog parka naselja Novo Brestje te su predložene smjernice za stvaranje zelenog sustava naselja kao dijela lokalne zelene infrastrukture. Motivacija za izradu navedenih smjernica, kao i konceptualno rješenje parka, proizašli su iz postojećih prostornih problema - neiskorištenost prostornih potencijala otvorenih površina, nedovoljno održavanje pojedinih zelenih površina, nedostatak potrebnog boravišnog i rekreacijskog sadržaja prilagođenog stanovnicima naselja te funkcionalna, estetska i ambijentalna nedefiniranost i povezanost otvorenih površina.

Smjernicama za unaprjeđenje zelenog sustava naselja definirane su mjere integracije novih aktivnih i pasivnih boravišno rekreacijskih aktivnosti, koje bi trebale oživjeti „duh prostora“ te ih povezati u skladnu urbano krajobraznu sliku. Procesi reaktivacije i nadogradnje gotovo svih dijelova zelene infrastrukture naselja imaju za cilj poticanje osjećaja zadovoljstva i motiviranosti stanovnika za provođenjem što većeg vremenskog perioda u prirodi, u rekreaciji i socijalizaciji što pridonosi stvaranju osjećaja prostorne pripadnosti. Kao posebna vrijednost rješenja ističe se i trasiranje biciklističko pješačkog koridora koji povezuje svaki segment naselja i zajedno s njime tvori jedinstvenu krajobraznu cjelinu. Poboljšanjem zelene infrastrukture naselja, osim društvenih benefita, ostvaruje se i poboljšanje ekoloških dobrobiti (doprinos bioraznolikosti, poboljšanje staništa za biljke i životinje, poboljšanje mikroklimatskih uvjeta). Predloženo konceptualno rješenje parka naselja na detaljnijoj razini definira krajobrazne odrednice centralne zelene površine naselja. Njime se predviđa obogaćivanje funkcionalnih sadržaja, povećanje prostorne dinamike te povećanje identiteta i prepoznatljivosti prostora. Predložene mikrozone rješenja dijele se na: boravišne zone za odmor, pojedinačno i grupno sjedenje, druženje, zabavu, zatim sportsko rekreacijske zone (biciklističke staze, biciklistički poligon, *skate* park, ping pong, šetnice) te zone za igru (sprave za dječju formalnu i neformalnu, kreativnu igru djece).

Provedbom svih opisanih zahvata predviđa se poboljšanje društveno socijalnih i ekoloških vrijednosti zelenih površina naselja. Iako te zelene površine tvore iznimno mali udio u ukupnoj površini zelenih površina grada Zagreba, njihovo unaprjeđenje jedan je korak ispred ka stvaranju zelenijeg Zagreba.

7. Literatura

1. Grad Zagreb (2014.). Prikaz izmjena i dopuna odluke o donošenju generalnoga urbanističkog plana Sesveta (2014.). [06 GUP SESVETA ODLUKA prikaz 4 02 6 2014.pdf \(zagreb.hr\)](#) Pristupljeno 3. ožujka 2024.
2. Grad Zagreb (2017.). Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Sesveta (2017.). [Grad Zagreb službene stranice](#) Pristupljeno 3. ožujka 2024.
3. Grad Zagreb (2024.) . Izgradnja Kolakove i povezivanje s Ulicom kneza Branimira donosi značajno bolju prometnu povezanost Dubravi i Sesvetama [Grad Zagreb službene stranice](#) Pristupljeno 8. travnja 2024.
4. Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje (2021.). Odjel za statističke i analitičke poslove. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. - konačni rezultati. [Stanovništvo prema starosti i spolu po MO GZ, Popis 2021. web.xlsx \(live.com\)](#) Pristupljeno 12. svibnja 2024.
5. Kos K. (2012.). Razvoj prostorne strukture Sesveta od sredine 20. stoljeća, diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb.
6. Malić A. (1969.). *Transformacija Sesveta pod utjecajem Zagreba*. Geografski glasnik br. 31 [14426251.pdf \(core.ac.uk\)](#)
7. SesveteDanas (2024.). Grad objavio značajnu izmjenu u idejnom projektu Branimirove preko sesvetske doline, uvažene primjedbe Zelenih i plavih Sesveta. [Grad objavio značajnu izmjenu u idejnom projektu Branimirove preko sesvetske doline, uvažene primjedbe Zelenih i plavih Sesveta \(sesvete-danas.hr\)](#) Pristupljeno 3. svibnja 2024.
8. Zavod za prostorno uređenje grada Zagreba (2014.). *Generalni urbanistički plan Sesveta izmjene i dopune 2014.* [copy \(zagreb.hr\)](#) Pristupljeno 3. ožujka 2024.

8. Prilozi

1. Sl. 1 Kartografski prikaz korištenja i namjene prema GUP-u Sesveta (izmjene i dopune 2015.)
izvor: [GUP SES NAMJENA USVOJENO.pdf \(zagreb.hr\)](#)
2. Sl. 2 Smještaj Novog Brestja unutar grada Zagreba,
korišteno kao podloga: [Karta \(zagreb.hr\)](#)
3. Sl. 3 Udaljenosti Novog Brestja do najznačajnijih gravitacijskih točaka Zagreba,
korišteno kao podloga: [Official MapQuest - Maps, Driving Directions, Live Traffic](#)
4. Sl. 4 Dostupni sadržaj u širem obuhvatu oko Novog Brestja,
korišteno kao podloga: <https://geoportal.zagreb.hr/Karta>
5. Sl. 5 Prikaz razvoja naselja Novog Brestja iz DOF-a za 1968. godinu,
Izvor: [GeoPortal Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka](#)
6. Sl. 6 Prikaz tipova zelenih površina i postojećeg sadržaja Novog Brestja,
korišteno kao podloga: <https://cadmapper.com/>
7. Sl. 7 Grafički prikaz smjernica za oblikovanje otvorenih površina naselja s primjerima stilova uređenja, korišteno kao podloga: <https://cadmapper.com/>
8. Sl. 7a Inspiracija za stil uređenja ZP 1,
izvor: <https://www.gardendesign.com/los-angeles/pasadena-mediterranean.html>
9. Sl. 7b Inspiracija za stil uređenja ZP 2,
izvor: <https://www.pinterest.com/pin/68743809982/>
10. Sl. 7c Inspiracija za stil uređenja ZP 3,
izvor: <https://www.pinterest.com/pin/85920305360846790/>
11. Sl. 7d Inspiracija za stil uređenja ZP 4,
izvor: <https://it.pinterest.com/pin/702420873148648783/>
12. Sl. 7e Inspiracija za stil uređenja ZP 5,
izvor: <https://gr.pinterest.com/pin/576249714822241727/>
13. Sl. 7f Inspiracija za stil uređenja ZP 6,
izvor: <https://www.pinterest.com/pin/39265827985644453/>

14. Sl. 7g Inspiracija za stil uređenja ZP 7,
izvor: <https://www.pinterest.com/pin/9077636742284084/>
15. Sl. 7h Inspiracija za stil uređenja ZP 7,
izvor: <https://www.mariannemajerus.com/stock-photo-sinuous-mown-and-unmown-lawn-long-grass-wildflower-meadow-beneath-image00139598.html>
16. Sl. 8. Konceptualno rješenje centralne parkovne površine, autor: Lara Kontent, 2024.
17. Sl. 9 Presjek pogledi konceptualnog rješenja, autor: Lara Kontent, 2024.

Životopis

Lara Kontent rođena je 25. veljače 2002. godine u Zagrebu. XVIII. Jezičnu gimnaziju završila je u Zagrebu u periodu 2016.-2020. godine. 2021. godine upisuje preddiplomski studij Krajobrazna arhitektura te za završava 2024. godine obranom završnog rada pod nazivom „Konceptualno rješenje centralnog parka u naselju Novo Brestje u Zagrebu“. Krajem godine upisuje diplomski studij Krajobrazna arhitektura.

Poznaje nekoliko stranih jezika: Engleski (C1 razina) i njemački jezik (B2 razine). U srednjoj školi položila je DSD (Njemačka jezična diploma), a u osnovnoj školi tečaj engleskog jezika. Njezine računalne vještine su poznavanje Microsoft Office-a, Auto CAD-a, Adobe Photoshop-a te programa za grafičko crtanje poput Paint Tool SAI-a i Clip Studio Paint-a. Ima položenu vozačku dozvolu B kategorije. U slobodno vrijeme bavi se crtanjem i slikanjem rukom, ali i računalno pomoću grafičkog tableta. Nekoliko mjeseci volontirala je u skloništu za nezbrinute životinje Noina arka. Članica je studenata tutora na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zgrebu.